Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Biblioteca Centrală Regională

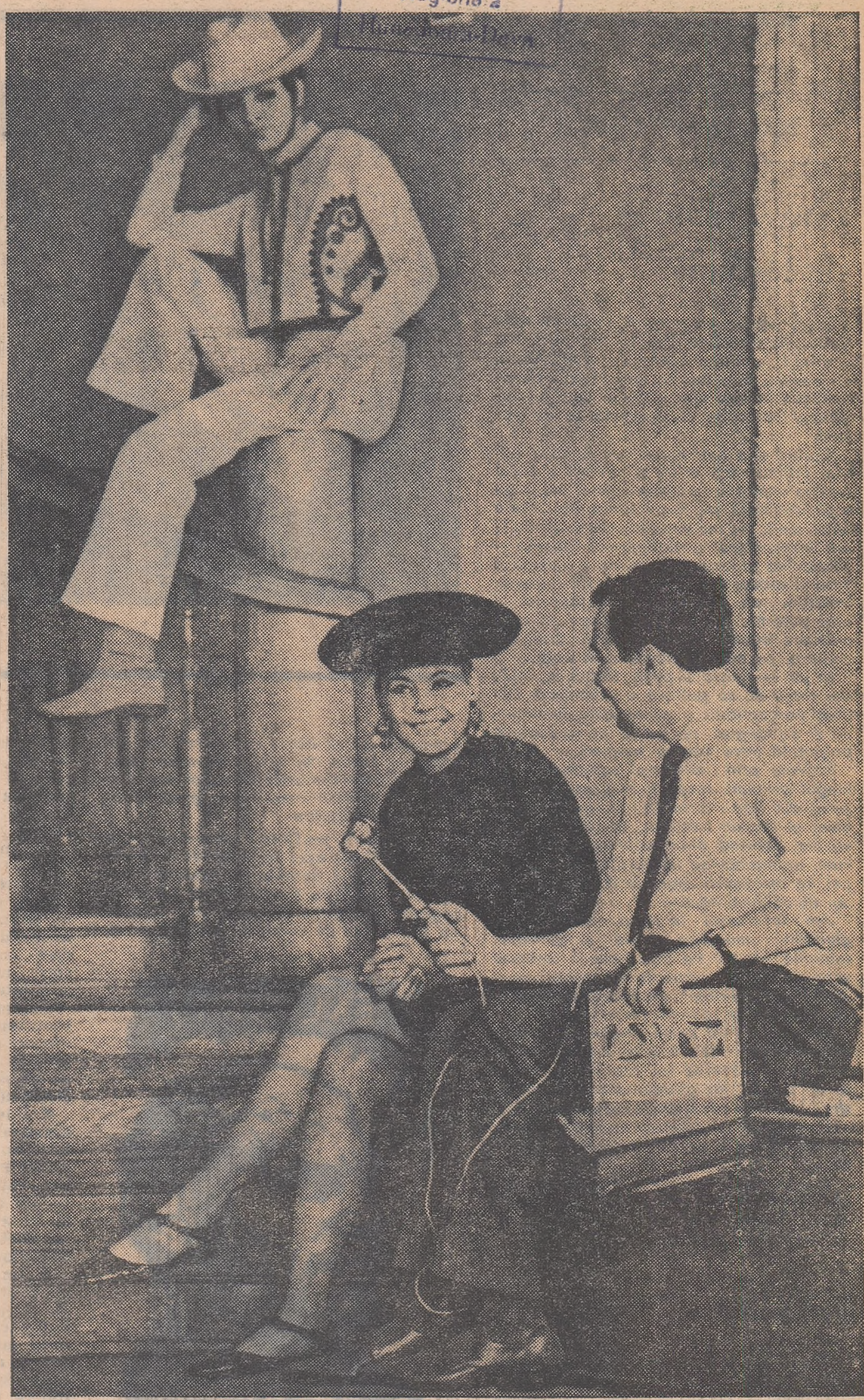

„Maiak" în acțiune. (Citiți în pag. III-a „Emisiuni, emisiuni...")

Foto : V. Ghende-Rote

IN ACEST NUMĂR:

Moscova — toamna semicentenarului

Într-o săptămînă cît în cincizeci și două

În Sahara se poartă picioare lungi

Casele de sub apă

Evocînd înființarea sub ocupația hitleristă a organizației comsomoliste ilegale „Tînăra Gardă", tinerii din Lugansk au prezentat o serie de „tablouri vii" pe stadionul orașului

Foto : V. Azriel

PAGINA DE UMOR

Dăunător sau ... ?

Concurs de frumusețe

Plicul

Conjugale

Anul XXIII

40

(1177)

6 Octomb. 1967

12 pagini, 1 leu

MOMENTE LIRICE

Vara a zburat cu lăstunii

După ploaia de august, pădurea adie mireasmă de afine. Prepelicarul meu s-a însuflețit, simțind căldura răscolitoare, ca pasăre, și a luat-o spre tufele de afine, oprindu-se din cînd în cînd și ciulindu-și urechile sau lipindu-se de pămînt.

Curînd și-a luat zborul un fluierar bătrîn. Bătînd din aripi, a licărit o clipă printre ramurile mestecenilor și s-a prăbușit deîndată pe iarbă, atins de aliceie puștii mele. Nu mă mai săturam privindu-l: era înveștmîntat în penaju-i de toamnă și răspîndea în jurul lui căldura molatecă a verii și prospețimea aromelor de toamnă. Senzația de prospețime se răspîndi și mai puternic atunci cînd începu să adie o boare umedă, ce învîrtejea frunzele subțiate cu aur, ridicîndu-le în zbor.

În jur — liniște și pace. Deodată, însă, am simțit că se petrece o schimbare deabia perceptibilă și că această luminoasă zi de august se înaiță ca o barieră palpabilă între vară și toamnă.

Pășeam prin lăstărișul așternut de-a lungul pîrîului rece și liniștea m-a surprins din nou : turturele, gungurind de obicei în desișul trestiilor, se tăcuseră nevăzute, zburînd după căldura verii. Sălciile, oglindindu-se tremurător pe fața apei, se înroșiseră ușor, ca sticla abajurelor de căldura flăcării.

Am ieșit apoi în cîmp, unde fetele, glumind, smulgeau vesele și guralive, tulpinile de in. Pe aria satului ardeau scoruș, iar pe ramurile lor subțiri gospodăreau mierlele grandilocvente, evocîndu-mi și ele toamna majestuoasă.

Liniștea plutea peste parcul din preajma orașului : teii bătrîni păreau întristați, cu trunchiurile lor lustruite și ciupite de vărsat, iar ghinda acoperise întinderile de sub cordoanele stejarilor.

În grădini se adunau merele pîrguite, ce căzuseră din pomii bătuți de o ploaie deasă.

Muntele care străjuia bisericuța era, de asemenea, cufundat în tăcere, ca și pădurea : țipătul pătrunzător al lăstunilor nu mai cutreiera înălțimile.

Pelinul

Seară de vară, liziera unei păduri, o culme aerată.

În față — secara pîrguită. În spatele ei — un sat, o șosea largă, praful purpuriu, stîrnit de mașinile colhozurilor. Ceva mai departe — islazul cu stoguri de fîn, un lac luminos, clopotele orașului natal, iar dincolo, în amurgul albastru și în flăcările asfințitului — o necuprinsă pădure.

E cald și e liniște.

Din sat se aud sunetele radio-ului, din cîrîngul apropiat — un cîntec străvechi, ce izvorăște din fluierul de mesteacăn al unui păstor.

Frunzele stejarilor și ale mestecinilor, fumul satului și de benzină, aroma florilor de pădure și mirosul fînului cosit se simt dulcege și învăluitoare. Și mai înăbușitor, și mai puternic se simte mirosul aspru, picant al pelinului, care încărunțește culmea.

Fără să mă ridic, smulg un braț de pelin, aspir din toate puterile aroma lui și frumusețea serii devine și mai pătrunzătoare, și mai intimă.

Parfumul pelinului, de care este îmbibată marea cîmpie rusă rămîne, pentru mine, parfumul cel mai îndrăgit. Și dacă soarta m-ar arunca pe una din cele mai frumoase insule de la tropice, cu cîtă tristețe mi-aș aduce aminte de această seară de vară a Rusiei mele nemărginite, a iubitei mele Rusii !

Nikolai Smirnov

PASIUNI DE COLECȚIONAR

Ex-libris

Iubitorii de literatură își împodobesc adesea cărțile cu ex-libris-urile ce le conferă o notă particulară, intimă. Motivele acestora țin de înclinațiile cititorului și printre ele apare, nu o dată, chipul lui Lenin

A. Golițin : Familia

procurat un ex-libris cu portretele lui Marx și Lenin, în fața cărora se află cîteva dintre tomurile operelor lor. Ex-libris-ul amintit este opera graficianului Rudolf Kopîlov.

Cunoscutul sculptor lituanian Otto Kalejs a făcut apel la pictorul O. Mednic pentru a-i desena un ex-libris cu chipul lui Lenin (reprodus în această pagină). Profilul lui Lenin este conturat din șiruri de cărți, iar alături de el,

un muncitor urcă pe o scară, cu un ciocan și un vraf de cărți în spate.

Se pare că primul ex-libris cu chipul lui Lenin datează încă din anul 1925 și a fost executat de graficianul P. A. Șillingovski, pentru Biblioteca Lenin din orașul ce poartă numele conducătorului Revoluției din Octombrie.

ANCHETE

În obiectiv : literatura științifico-fantastică

Comisia pentru literatură științifico-fantastică a Uniunii Scriitorilor din Azerbaidjan a inițiat o anchetă în legătură cu popularitatea literaturii științifico-fantastice și cu cerințele cititorilor față de genul preferat. Au fost chestionați un număr de 600 de cititori de toate categoriile, inclusiv cîțiva critici literari, pentru a se confrunta opiniile amatorilor cu cele ale specialiștilor în materie.

Mai întîi o constatare de ordin cantitativ : fiecare al șaselea amator de beletristică, preferă genul științifico-fantastic. Procentul numeric a întrecut toate așteptările, cu toate că se știa că literatura științifico-fantastică se bucură de o largă audiență în lumea contemporană. În cadrul diferitelor categorii de cititori, proporția este variabilă. Așa, de pildă, din trei cititori de pe băncile clasei a 9-a, unul își îndreaptă preferințele spre literatura genului amintit. În clasa a 10-a interesul pentru gen scade, pentru a crește din nou imediat ce elevii de ieri trec în institutele superioare de învățămînt sau în producție. Anii nu sting această preferință, ci, dimpotrivă, o întăresc. Fiecare al optulea muncitor, fiecare al șaptelea student și fiecare al cincilea inginer preferă genul științifico-fantastic.

Nu mai puțin interesante sînt criteriile de apreciere calitativă a genului de către diferitele categorii anchetate. Astfel, dacă elevii se arată interesați, în primul rînd, de „logica descifrării misterului", muncitorii înclină mai ales spre „ascuțimea subiectelor", studenții spre „noile idei tehnice", iar literații spre latura „paradoxală" a genului.

La întrebarea „Ce-i nemulțumește în literatura științifico-fantastică ?" trei din opt cititori s-au referit la sărăcia de idei, în vreme ce criticii de specialitate au atras atenția asupra slăbiciunilor de limbă și a personajelor cenușii.

E interesant de remarcat că opiniile amatorilor și ale profesioniștilor în materie au corespuns pe deplin în ceea ce privește aprecierea celor mai bune dintre realizările genului. Majoritatea voturilor au întrunit-o romanele „E greu să fii zeu" de Arkadi și Boris Strugațki și „Nebuloasa din Andromeda" de I. Efremov.

Și un amănunt nu lipsit de haz. Anchetatorii au introdus în lista celor 40 de cărți asupra cărora aveau să se pronunțe cititorii un roman inexistent, al unui autor inexistent : „Amurgul prelungit de pe Marte" de N. Nikolaev. Spre surprinderea generală, zece la sută din cei anchetați au răspuns că au citit cartea. Mai mult decît atît, unora le-a plăcut „foarte mult" iar altora nu le-a plăcut „deloc".

Anchete, cititori și rezultate...

EDITORIALE

O nouă ediție Maiakovski

Anul viitor se vor împlini 75 de ani de la nașterea lui Maiakovski. Cu acest prilej va apărea o nouă ediție a operelor sale, în editura „Ogoniok". Ediția va fi îngrijită, printre alții, și de sora poetului, L.V. Maiakovskaia care, într-un interviu publicat recent, a vorbit despre principalele ei caracteristici.

Este vorba, în primul rînd, de faptul că noua ediție va fi cea mai accesibilă din toate cele apărute pînă acum și se va ghida după cea tipărită în 1927—1933 și îngrijită, în bună parte, de Maiakovski însuși. Ediția amintită numără 10 volume de format mic, cu un aparat critic redus la strictul necesar. Următoarele trei ediții de „Opere complete" aveau fiecare cîte 12—13 volume, din pricina notelor și comentariilor foarte bogate.

Ediția „Ogoniok" va avea numai 8 volume. Cu toate acestea, ea va cuprinde, cu mici și neînsemnate excepții, întreaga operă a poetului și cele mai importante dintre articolele și cuvîntările lui.

Dar noua ediție se va deosebi nu numai prin volumul, ci și prin structura ei. Spre deosebire de cele trei anterioare, redactorii se vor călăuzi de principiul cronologic în ceea ce privește atît opera poetică propriu-zisă, cît și materialul publicistic.

În sfîrșit, termenul de apariție va fi mult scurtat, ținîndu-se seama de data aniversării poetului.

cartea

URMAȘII LUI LA ROCHEFOUCAULD

Extrase din cărți nescrise

Sub pseudonimul Emil Krotki se ascunde Emmanuel Herman (1892—1963), unul din cei mai populari autori de fabule, epigrame și aforisme din Uniunea Sovietică. În lunga sa carieră literară el nu a abordat decît acest gen „ultrascurt", în care a excelat. Mereu retipărite, volumele celui pe care critica l-a supranumit „un antrepozit al umorului" continuă să se bucure de favoarea publicului, epuizîndu-se în cîteva zile de la apariție.

Publicăm mai jos o serie de notații din volumul „Extrase din cărți nescrise".

Era tratat ca o roată de rezervă — folositor, dar ținut de o parte.

●

Prietenia și ceaiul sînt bune fierbinți, tari și fără prea mult zahăr.

●

E genul de om care știe că descinde din maimuțe, dar nu e sigur din care anume.

●

Nu poți scoate și pui și omletă din același ou.

●

Morții nu răspund de cele întîmplate la înmormîntarea lor.

●

Există femei care-ți cos un nasture la pałton și pe urmă îți declară că și-au sacrificat tinerețea pentru tine.

●

Era atît de bucuros să-și ajute prietenii în nenorocire, încît se întrista cînd ieșeau la liman.

●

Are o viață foarte statică, dacă nu punem la socoteală că se rotește o dată cu pămîntul.

●

Actrița se obișnuise într-atîta cu îmbrățișările de pe scenă, încît se mira că nu izbucnesc aplauze și acasă cînd își săruta soțul.

1917 50 1967

Moscova — toamna semicentenarului

Una din cele mai frumoase clădiri noi din Moscova e incontestabil hotelul „Rossia". Privit de departe pare să fie construit în întregime din sticlă. Evident, e o iluzie : pereții despărțitori sînt camuflați cu iscusință. Hotelul e un uriaș patrulater, din care pînă acum au fost date în folosință doar două aripi ; în curtea interioară continuă construcția unui bloc-turn, care a ajuns pînă la al 21-lea etaj. Cîte vor fi pînă la urmă — nu știu. Totuși lucrul cel mai impresionant nu e hotelul însuși, ci amplasarea lui — față-n față cu vestita catedrală Sf. Vasili Blajennîi. Din restaurantul situat la etajul I, cu peretele exterior de sticlă, vederea e superbă : catedrala, zidul Kremlinului, palatele și clopotnițele din spatele lui. Parcă ai avea în față o uriașă pictură multicoloră, cu tonuri ce se schimbă mereu, în funcție de orele zilei. Cînd soarele apune undeva în spatele Kremlinului, colorînd cerul în roșu aprins, priveliștea e de-a dreptul feerică. Interesantă e și panorama ce încadrează hotelul, din stînga. Aici, pe un spațiu vast de cîteva hectare, toate clădirile vechi au fost demolate, cu excepția unei salbe de biserici, care, în vecinătatea uriașului, par doar niște „bisericuțe". Ele se restaurează acum, după planurile inițiale, întrucît toate sînt foarte vechi — cea mai tînără are 200 de ani — recăpătînd, în spiritul tradiției arhitecturale rusești, culorile vesele de altădată — acoperișurile de aur, pereții vopsiți în oranj, roșu, albastru. După restaurarea lor, bisericile din jurul hotelului „Rossia" vor alcătui un original muzeu în aer liber.

De altfel, la Moscova, în această toamnă a celui de al cincizecelea an de la Marea Revoluție, se restaurează și se repară foarte mult. Ai senzația că toată Moscova e îmbrăcată în schele. Lîngă Piața Roșie cei doi gemeni cărămizii — Muzeul Lenin și Muzeul Revoluției sînt de pe acum gătiți de sărbătoare... Mai încolo — în piața Revoluției și în Piața Dzerjinski, precum și pe strada Gorki, activitatea zidarilor și a zugravilor e în toi. Pînă și istoricul edificiu al Sovietului orășenesc e îmbrăcat în schele. Lîngă hotelul Național se construiește o „anexă" — cam de vreo zece ori mai mare decît clădirea principală. Dealtfel, întîlnirea între trecut și prezent se realizează spectaculos. Prin periodicele sale „schimbări la față", Moscova parcă ar condensa organic progresul istoric al primului stat socialist.

Dînd curs liber imaginației, s-ar putea afirma că acest oraș multisecular se dezvoltă, acum, mai ales sub pămînt și în aer. Sub pămînt — nu numai pentru că la fiecare cîteva luni se dă în folosință cîte o nouă linie de metro, dar și pentru că străzilor terestre li se adaugă noi și noi străzi subterane. Cea mai lungă — de la intrarea în impunătoarea clădire plumburie a Consiliului de Miniștri și pînă aproape de turnul Spasski — are cîteva sute de metri lungime, fiind întretăiată la fiecare cincizeci de metri de altele, laterale. Iar pietonii nu mai traversează strada Gorki la lumina zilei pînă în piața Pușkin ; toate trecerile sînt subterane. Metroul, cu păienjenișul său de ramificații, tunelurile pentru mașini, tunelurile pentru pietoni învestesc orașul cu o nouă dimensiune — cea subterană.

Dimensiunea aeriană e cea a clădirilor uriașe ; din păcate, datorită programului strîns al sesiunii științifice la care am participat, nu le-am putut admira decît de departe. Dar am văzut pe Noul Arbat șirul de zgîrie-nori așezați paralel și pieziș în raport cu direcția bulevardului, ca niște tomuri masive într-o vitrină de librărie.

Într-una din zile, m-am aflat într-un cartier unde Moscova nouă și cea veche parcă-și dau mîna. Pe o latură a străzii se înșiruie noile blocuri, aparținînd membrilor unei cooperative de construcții, blocuri masive, moderne, de cîte 9-10 etaje fiecare ; pe cealaltă — vechile clădiri de lemn. Mi s-a arătat o livadă de vișini ce se găsea cu doi ani în urmă în curtea unei asemenea clădiri. Acum e încadrată de blocuri. A vorbi cu nostalgie despre orașul patriarhal de lemn, ce dispare inexorabil, a devenit aproape o obișnuință pentru moscoviți, cu toate că nimeni nu-i regretă casele de lemn, ci poezia de altădată. Frînturi din această poezie sînt răspîndite ici-colo, sub forma unor mici spații verzi, după care vor putea fi identificate în viitor locurile de amplasare a unor clădiri vechi. Ceea ce din nou poate părea simbolic. Pentru că ritmul construcției înnoitoare la Moscova e irezistibil, ca și fluviul Revoluției ce-l susține de 50 de ani.

Mihai Novicov

a actualitatea

INDUSTRIE

Într-o săptămînă cît în cincizeci și două

Pentru a traversa dinspre vest Bielorusia, itinerarul pornește de la legendara fortăreață de la Brest, trece prin cîmpii vaste cu păduri dese, lacuri ca de argint și coline pitorești. Peisajul este întrerupt de așezările industriale sau de pilonii masivi ai liniilor de transport electric de înaltă tensiune, mărturii ale unei regiuni dezvoltate din punct de vedere industrial.

Odinioară regiune eminamente agrară, Bielorusia se prezintă astăzi, în ajunul semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, ca o republică unională industrială polivalentă, la curent cu toate realizările științei și tehnicii. Fabricile și uzinele Bielorusiei produc camioane gigantice și tractoare, mașini-unelte ultramoderne, linii de fabricație automată, mașini de calculat electronice și instrumente de precizie, echipament de transport, motoare și rulmenți, frigidere, piane, televizoare, ceasuri etc. etc. În numai o săptămînă de lucru, consemnează statisticile, întreprinderile acestei republici sovietice produc tot atît cît se producea într-un an înainte de revoluție !

În urmă cu jumătate de secol, pe piața mondială Bielorusia era reprezentată doar prin cherestea, cînepă și gudron. În prezent, însă, exportul este dominat de mașinile, articolele industriei electrotehnice și de diversele aparate de precizie, care sînt expediate în peste 70 de țări. Aceleași statistici înregistrează și faptul că actualmente Bielorusia produce aproape o treime din îngrășămintele de potasiu ale U.R.S.S., un tractor din cinci, o mașină-unealtă din opt, o linie automată din opt, o motocicletă din șase etc. Dezvoltarea industrială a țării e demonstrată și de faptul că combinatul de anvelope de automobil din Bobruisk va fi cel mai mare din U.R.S.S., iar întreprinderea de producere a lavsanului din Moghilev una din cele mai mari din lume.

Datorită descoperirilor făcute de geologi, Bielorusia este pe cale să devină și un important furnizor de produse petroliere. Bogatele pînze de țiței depistate au contribuit ca republica să producă anul acesta primul ei milion de tone de aur negru. Pentru exploatarea și valorificarea prețiosului lichid, alături de marile și modernele instalații de la Poloțk va fi construit, la Mosîr, un adevărat gigant petrolier, cu un complex destinat rafinăriilor și producției de chimicale.

BUNURI DE LARG CONSUM

La școala internațională a eleganței

O adevărată școală a eleganței pentru milioane de vizitatori ; un interesant schimb de experiență pentru participanți (1 500 de firme din 26 de țări, plus Secretariatul internațional al linei) ; 70 de referate și conferințe științifice și tehnice pentru specialiști ; automatică, electronică, ultrasunete folosite în producția confecțiilor celui de al XX-lea secol — iată cîteva din aspectele expoziției internaționale de la Moscova „Îmbrăcămintea—1967", recent încheiată. Rezultatele : mii de noi contracte în valoare de 155 milioane de ruble privind atît livrarea de către U.R.S.S. a unor tipuri de mașini, echipament și articole textile cît și importul de diverse confecții, încălțăminte și articole de mercerie.

Sectorul românesc la expoziția „Îmbrăcămintea-1967".

Pentru echipamentul sovietic destinat industriei confecțiilor au manifestat interes numeroase firme printre care și cele din Italia, Anglia, Elveția, Olanda și R.F.G. Alături de alte mașini, de unanimă apreciere s-au bucurat războaiele de țesut fără navetă, mașinile destinate stabilizării culorii ciorapilor, o linie pentru fabricarea astrahanului artificial care a fost achiziționată de Anglia, Iugoslavia și Italia, mașinile de cusut care folosesc ultrasunetele, o mașină electronică de croit, precum și o linie automată care produce o rochie gata lucrată la fiecare 18 minute.

Actualmente, industria de confecții din Uniunea Sovietică își exportă articolele în 20 de țări. Cu prilejul expoziției, firma italiană „Incom" a achiziționat numeroase articole printre care 23 de modele create de casa de mode „Don" din Rostov. Contracte pentru livrarea de diverse modele au încheiat și firmele engleze „The Calico Printers Associated Ltd" și Wolsey Ltd, firma japoneză „Mitsubishi Shoji Kaisha Ltd" și firma olandeză „Mulder". Firma americană „Celanese Fibers Marketing Co" a contractat 30 de modele de rochii. Un important lot de lenjerie de pat a fost achiziționat de firma japoneză „Marubeni-Iida Co Ltd" și de firmele vestgermane „Braun and Co" și „Terra Handels Grub", iar firma italo-americană „Lanifico Walter" și-a exprimat dorința să-i fie livrate un mare număr de rochii decorate cu motive naționale rusești.

RADIO

Emisiuni, emisiuni...

La studioul central al radiodifuziunii sovietice o zi și o noapte numără.... 138 de ore. E adevărat, pe diferite lungimi de undă și în mod simultan. Emisiunea „Maiak", de pildă, transmite zi și noapte, din jumătate în jumătate de oră ultimele noutăți, programele I și II transmit pentru ascultătorii din regiunile estice ale țării emisiuni speciale la orele cele mai convenabile pentru populația acestei zone... Cetățenii sovietici, aflați pe oceane sau în străinătate, pot asculta la orice oră radio Moscova.

Pe cuprinsul Uniunii Sovietice funcționează în clipa de față peste 500 de stații care transmit în 100 de limbi ale popoarelor U.R.S.S. Pentru auditorii din alte țări există emisiuni zilnice în 56 de limbi.

Acum cîteva luni a luat ființă în cadrul redacției „Ultimele știri" o secție „radiofilm". Aici lucrează cei mai calificați comentatori, corespondenți și reporteri, adevărați maeștri ai eterului. Ei transmit reportaje direct de la locul evenimentelor, relatînd ascultătorilor întîmplări care se petrec sub ochii lor în momentul transmiterii.

Cu prilejul expoziției mondiale de la Montreal, radiodifuziunea sovietică a inaugurat jurnalul „Krugozor" — orizont — cu ediții speciale în limbile franceză, engleză și ucraineană. Întregul tiraj al jurnalului a fost expediat în Canada spre a fi difuzat printre vizitatorii pavilionului sovietic al expoziției.

Despre interesul mereu crescînd pentru emisiunile studioului din Moscova vorbesc numeroasele scrisori de la ascultătorii din alte țări. Numai în 1966 redacția emisiunilor pentru străinătate a primit peste 122 000 de scrisori.

TRANSPORTURI

Cu motocicleta pe Elbrus

Elbrusul, cel mai înalt masiv din Caucaz, va deveni nu peste mult timp o importantă oază de sănătate. Recent, institutul „Ghiprogor" a elaborat proiectul „Marelui Elbrus" care prevede construirea a două orășele alpine cu cîte 4 000 de locuri. Proiectul cuprinde atît masivul propriu zis cît și o zonă de mai mică altitudine care va fi mai ales industrială și comercială și va deservi hotelurile și bazele turistice din toată regiunea.

Accesul spre Elbrus va fi asigurat pentru început de cele trei funiculare existente cărora li se vor adăuga în scurt timp alte patru. În viitorul apropiat, se va circula chiar cu motocicleta. În clipa de față se fac primii pași în această direcție. Încă anul trecut, ing. Alexei Berberașvili a atins cu motocicleta în acest masiv altitudinea de 3 500 de metri. A fost începutul unei serii întregi de cercetări asupra posibilităților de folosire a transportului mecanizat în regiunile de la mari altitudini. Se studiază rezistența mașinilor de serie în condițiile aerului rarefiat.

La sfîrșitul lui august 1966 a fost încheiată o nouă experiență interesantă.

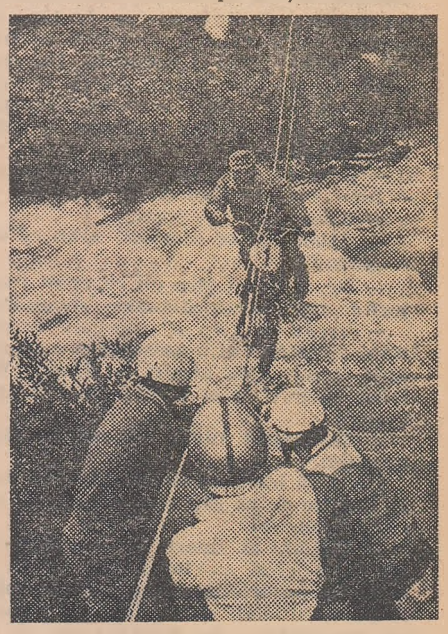

Una din dificilele probe pe care le-au trecut motocicletele care au cucerit Elbrusul

Tot Berberașvili, împreună cu doi maeștri ai sportului, a cucerit cu motociclete de construcție sovietică trecătoarea greu accesibilă Donguz-Orun aflată la 3 200 de metri deasupra nivelului mării. Experimentatorii au întîlnit în drumul lor ape repezi de munte, urcușuri și coborîșuri brusce pe stînci, mergînd pînă la 53 de grade, pante acoperite cu iarbă, morene și zăpadă densă. Cu toate aceste dificultăți, ei au parcurs traseul de 30 de kilometri de la poalele Elbrusului pînă în satul Nakra din Svanetia în 11 ore.

CINE-I VINOVATUL?

Un proces și cîteva lovituri de teatru

reportaj

Cele ce urmează s-au petrecut la tribunalul raionului Kirov din Moscova. Cazul relatat de avocatul Gr. Ghinzburg este prin urmare autentic, în ciuda aparențelor sale de scenariu „senzațional". Interesante ni s-au părut nu numai peripețiile și loviturile de teatru ale acestui proces, ci mai cu seamă implicațiile lui morale.

Ținînd din obișnuință mîinile la spate și legănîndu-se, de parcă s-ar fi aflat pe puntea unui vapor, nu în boxa acuzaților, inculpatul Vladimir Kuzovkov declară :

— Vin sîmbătă pe patinoar, Liuba nu-i. O aștept. Mi-e ciudă că întîrzie, și tocmai atunci apare Neceaev. Merge împotriva curentului și cît pe ce să mă dărîme. Îl apuc de mînecă și-i spun: „Ce-i cu tine, nu știi să umbli ?" Dar el scoate cuțitul din buzunar și mai că mi-l vîră în nas. Îi dau mîna la spate și-i smulg cuțitul, apoi îl duc la marginea patinoarului. Nu cred că Liuba m-a mințit ; o fi venit, dar a plecat din pricina lui. Mi-a spus doar că o să mă aștepte. „Ai văzut-o azi pe Liuba ?" — îl întreb. Neceaev se lipește de gard și începe să scoată rotocoale de fum. „Număr pînă la trei — îi zic. — Ai de gînd să răspunzi ?". Dar el scuipă țigara pe haina mea și nu scoate o vorbă. Atunci l-am lovit.

— Cu ce l-ai lovit ? — întrebă judecătorul, un om cu experiență, care văzuse multe în îndelungata-i activitate.

— Cu cuțitul.

— Bine. Și ce s-a întîmplat mai departe ?

— Mai departe, nimic. A căzut, s-a izbit cu patinele de gard. Eu m-am aplecat, am văzut sînge și am fugit.

— Ce cruzime ! — rosti indignat un asesor din stînga. Nu te-ai gîndit că Neceaev are o mamă, familie ?

— Ești necăsătorit ? — întrebă avocatul.

— Da !

— Atunci de ce porți verighetă ?

— Pot spune că sînt logodit.

— Cu cine ? Cu Liuba ?

— Da.

— Și acum hai să revenim la problema noastră — rosti avocatul, întorcîndu-se cu tot corpul spre clientul lui care se afla în spate. — În timp ce vorbeai cu Neceaev, erai foarte agitat ?

— Agitat ? Nici pomeneală. Îmi pusesem în gînd să-l învăț minte, și gata.

— Dar aici, cînd ai vorbit despre asta ai fost agitat, tulburat — rosti avocatul posomorît.

— Cîți inși l-au atacat pe Neceaev ? — interveni procurorul.

— Numai eu.

— Atunci de ce martorii spun că era un grup ?

— De unde să știu eu ce spun martorii ? ripostă impertinent inculpatul.

— Vreau să pun o întrebare acuzatului — interveni o asesoare din stînga, care tăcuse pînă atunci — Spune, Volodea, regreți ce ai făcut ? Doar ai ucis un om.

— Nu regret nimic — replică tăios acuzatul.

...În sală intră primul martor. În prag își smulse de pe cap cu o smucitură căciula cu urechi.

— Cîți ani ai, tinere ? — întrebă președintele, cînd martorul, cu căciula în mînă, se apropie de masa judecătorului. Expresia oficială de pe fața lui dispăru pe neașteptate, ba schiță chiar și un zîmbet.

— Treisprezece.

— Cum te numești ?

— Boris Borisovici Katkovski.

— Ei, Boris Borisovici, ia descrie amănunțit ce s-a întîmplat pe patinoar.

— Pe patinoar era multă lume. Am auzit gălăgie lîngă gard. Erau patru băieți și deodată unul din ei a căzut.

— Ce-au făcut ceilalți trei cînd al patrulea a căzut ?

— Au fugit. Doi s-au urcat într-un copac, iar cel mai mic s-a strecurat prin gard.

— Iar cei care au urcat în copac ce-au făcut după aceea ? — îl întrebă judecătorul.

— Au sărit într-o străduță laterală. Acolo e un troian de zăpadă, se cade bine pe el.

— Încă o întrebare : îl cunoșteai pe cel care căzuse ?

— Puțin. Băieții îl porecliseră Elefantul.

— De ce Elefantul ?

— Pentru că îi plăcea să se îmbrîncească, pentru că...

— Dar becul de lîngă plop de ce nu ardea ? — întrebă procurorul.

— Nu știu — răspunse băiatul, ridicînd din umeri.

— Poate știi dumneata ? se adresă el acuzatului.

— Pentru că l-am spart. Cum am venit pe patinoar, l-am spart.

— De ce ? Înseamnă că înainte de a-l întîlni pe Neceaev aveai de gînd să te răfuiești cu el.

— Exact — răspunse inculpatul.

Al doilea martor era o fată care purta ochelari cu ramă pătrată.

— Datoria dumitale este să spui numai adevărul — o preveni judecătorul.

— Știu — răspunse fata.

— Semnează că ai luat cunoștință — continuă judecătorul.

Secretarul îi întinse o foaie de hîrtie și un stilou.

— Îl cunoști pe Kuzovkov ?

Liuba rămase îndelung cu privirea ațintită spre acuzat.

— Da.

— Îl cunoșteai și pe Neceaev ?

— Cum să spun ?... Știam de existența lui.

— S-a agățat vreodată de dumneata, te-a jignit ?

— O dată. Venisem la club cu o prietenă, iar el, beat, s-a așezat în spatele nostru și a început să ne sicîie. Am chemat însă responsabilul...

— Dar la patinoar te-a acostat ?

— Nu.

— Cum vine asta, Kuzovkov ? — i se adresă procurorul. — Martora spune că Neceaev nu s-a agățat de ea pe patinoar și dumneata susții contrariul.

— Înseamnă că n-am înțeles bine ce mi-a spus Liuba.

— Nici cu Katkovski nu ești de acord ?

— Nu, bineînțeles.

— Ce ți-a spus Popova n-ai înțeles cum trebuie, Katkovski nu spune adevărul — rosti zîmbind procurorul. Ce-i cu ei, au făcut un complot împotriva dumitale ?

Kuzovkov tăcu.

— Aș avea o întrebare, martoră Popova — interveni un asesor din stînga. La 12 ianuarie, te înțeleseseși cu Kuzovkov să vă întîlniți la patinoar ?

— Stabilisem să ne vedem la șase, dar nu m-am dus. Avusesem colocviu la chimia organică ; pînă l-am dat, pînă m-am mai sucit, m-am învîrtit, a trecut timpul și n-am mai ajuns...

— Dar unde trebuia să fii a doua zi, la 13 ianuarie, îți amintești ? — o întrebă procurorul.

Martora ridică nedumerită din umeri.

— Cum să țin minte ce am făcut în fiecare zi ?

— De ce ți-ai amintit de ziua de 12 ?

— N-aș putea explica — răspunse Liuba.

— Cum adică n-ai putea explica ? — o întrebă avocatul, sprijinindu-se cu mîinile de masă. Cînd ai aflat de asasinarea lui Neceaev ?

— A doua zi. Mi-au spus copiii din curte.

— Deci, a doua zi dimineața. Te-ai gîndit atunci că în seara crimei ar fi trebuit să te întîlnești pe patinoar cu Kuzovkov ?

— De cîte ori nu m-am gîndit ! Dacă m-aș fi dus la patinoar, mergeam cu Volodea la cinema și nu se întîmplau toate astea.

— Acum înțelegi de ce îți amintești ce ai făcut în ziua de 12 ? — o întrebă avocatul, răsturnîndu-și capul pe spătarul scaunului.

— Popova, ia spune, îl cunoști de mult pe acuzat ? — interveni judecătorul.

— Din copilărie.

— Ai putea să spui ce fel de caracter are ?

— E foarte calm. De cîte ori nu i-am zis : Volodea, ai nervi de oțel. El rîdea și-mi răspundea : Sînt de kapron.

— Dar cînd se supără, cum se comportă ?

— Nu i se întîmplă să se supere. Nu s-a certat cu nimeni niciodată.

— După părerea dumitale de ce l-a ucis pe Neceaev ? — o întrebă judecătorul.

— Nu l-a ucis el.

— Eu l-am omorît ! — răsună un glas din fundul sălii, unde ședeau îngrămădiți pe o bancă cîțiva tineri.

— Cine a spus asta ? De ce faceți glume proaste ? — întrebă președintele, îmbrățișînd sala cu privirea.

Atunci, se ridică în picioare un băiat îmbrăcat cu o scurtă vătuită.

— Eu ! — rosti el.

— Dumneata ? Ia vino încoace. Mai aproape, mai aproape. Așa. Urcă aici, lîngă masa asta. Liniște în sală ! — ceru judecătorul, bătînd cu creionul în masă.

Sunetul înfundat potoli mulțimea agitată.

— Tribunalul te amendează cu 10 ruble pentru că ai tulburat liniștea. E clar, tinere ? Ai buletinul la dumneata ?

— Nu.

— Dar alte acte ai ?

— Legitimația de elev.

— Dă-o încoace !

După ce privi carnetul, judecătorul se uită uimit la tînărul din fața lui.

— Ești rudă cu acuzatul ?

— Frate mai mic.

— Și te comporți în felul ăsta. Părăsește imediat sala ! Tovarășe milițian, însoțește-l !

— Eu l-am omorît pe Neceaev ! — repetă băiatul cu glas scăzut, fără să se clintească din loc. Fața-i subțire și palidă îi era acoperită cu broboane mari de sudoare.

— Vorbești serios ?

— Sigur că serios.

— Știi cum se pedepsește o asemenea crimă ?

— Știu.

— Și de ce l-ai omorît ?

— Păi... păi... din greșeală.

— Nu mai minți și pleacă de aici ! — strigă din boxă acuzatul.

— Cum poți dovedi că dumneata l-ai ucis pe Neceaev și nu fratele dumitale ? — îl întrebă derutat președintele.

— În nici un fel. Nici Volodea nu poate dovedi.

Într-adevăr, nimeni nu-l văzuse pe asasin. Dacă acuzatul n-ar fi mărturisit, împotriva lui n-ar fi existat nici o dovadă.

— De ce n-ai vorbit pînă acum ? — îl întrebă procurorul. N-ai fost chemat la anchetă ?

— Ba da. Citația a venit pe numele meu, dar Volodea a luat-o și a plecat. De atunci nu s-a mai întors.

— E adevărat ? — întrebă judecătorul, cercetîndu-i atent cu privirea pe cei doi frați care ședeau alături, despărțiți doar de bariera joasă a boxei.

— Nu i-am luat nici o citație lui Nikolai — rosti acuzatul. Vă induce în eroare. Citația era pe numele meu. M-am prezentat și am mărturisit de la început. L-am dus pe anchetator la patinoar și i-am arătat cum l-am întîlnit pe Neceaev în mijlocul gheții și în ce loc l-am rănit cu cuțitul. Dosarul consemnează toate astea. Există și fotografii. Totul e adevărat, anchetatorul a verificat.

— Toate astea le-ai aflat de la mine ! — strigă Nikolai.

Gr. Ghinzburg

Desen de V. Iudin

(Continuare în pag. 11-a)

1917 50 1967

EXPOZIȚII

Afișul în slujba istoriei

Marți 3 octombrie, la Casa prieteniei româno-sovietice din București s-a deschis expoziția „Afișul politic sovietic 1917—1967", organizată de Consiliul General A. R. L. U. S. Au fost de față acad. Iorgu Iordan, vicepreședinte al Consiliului General A. R. L. U. S., Octav Livezeanu, vicepreședinte al Institutului român pentru relații culturale cu străinătatea și membru al biroului Consiliului General A.R.L.U.S., C. Paraschivescu-Bălăceanu, vicepreședinte al Asociației Juriștilor din România și președinte al Consiliului regional A.R.L.U.S. București, Eugen Popa, vicepreședinte al Uniunii artiștilor plastici, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe, membri ai Consiliului General A.R.L.U.S., artiști plastici, ziariști. Au mai participat A. V. Basov, ambasadorul Uniunii Sovietice la București și alți membri ai ambasadei.

După cuvîntul de deschidere rostit de acad. Iorgu Iordan, graficianul Petre Grant a făcut o prezentare a expoziției insistînd asupra rolului mobilizator al afișului politic sovietic, instrument eficace pentru pătrunderea în masă a unor importante idei și comandamente ale timpului. În încheiere, A. V. Basov a mulțumit pentru organizarea acestei manifestări culturale care se înscrie în tradiția cunoașterii reciproce, a prieteniei dintre popoarele noastre. Apoi asistența a vizitat expoziția.

În existența lui semicentenară, afișul politic sovietic a însoțit prompt toate etapele de dezvoltare, toate momentele cruciale ale istoriei statului sovietic. Artiști de renume ca D. Moor, I. Vasiliev, Kukrîniksî, I. Toidze, V. Ivanov, Sokolov-Skalia, A. Apsit și mulți alții s-au angajat cu arta lor în slujba imperativelor vremii, desfășurînd o eficientă propagandă mobilizatoare.

Din această bogată producție, au fost aleși pentru expoziție doar cîțiva „ambasadori", care au misiunea de a sugera o imagine cît mai cuprinzătoare asupra unei activități deopotrivă artistică și civică. Selecția este judicios făcută. Expoziția ne oferă realmente o istorie scrisă în limbajul concentrat și expresiv al afișului, întinsă pe o perioadă de cincizeci de ani, de la salvele de rezonanță epocală ale „Aurorei" — glasul iureșului revoluționar, pînă la zborurile spre stele ale erei cosmice.

TEATRU

Doamna cu „diplomația în sînge"

În seria premierelor jubiliare consacrate semicentenarului Revoluției din Octombrie, Teatrul de Artă din Moscova se înscrie cu un interesant spectacol despre Alexandra Kollontai, prima femeie-ambasador din lume.

Biografia neobișnuită a eroinei, uimitorul ei destin, în care istoria însăși a topit parcă într-un aliaj solid patosul revoluționar și un scrupulos talent analitic, gingășie feminină și inteligență rece, în care zborurile avîntate au alternat cu erorile amare iar pasiunea polemică și calculul lucid, entuziasmul pentru inițiative și analiza riguroasă a situațiilor au coabitat armonios, i-a atras pe dramaturgii Ariadna și Piotr Tur.

Alexandra Kollontai a avut o viață extrem de bogată. Născută la Petersburg, ea a intrat de foarte tînără în mișcarea revoluționară pe care a slujit-o cu credință. În 1917, în calitate de comisar pentru asistența publică, a făcut parte din primul guvern al țării Sovietelor condus de Lenin. Din 1922 a intrat în diplomație, care a marcat cea mai însemnată etapă a existenței sale.

Alexandra Kollontai a fost considerată drept unul dintre cei mai talentați diplomați ai timpului ei. Făcînd parte din pleiada lui Cicerin, Litvinov și alți reprezentanți de seamă ai tinerei diplomații sovietice, ea își uimea partenerii — mai bine zis adversarii — burghezi cu capacitatea nu numai de a pătrunde complexitatea situațiilor, ci și de a se situa pe „poziția" conlocutorului său în dialogul politic și de a-i ghici astfel intenția perfidă. Nu întîmplător presa și colegii ei burghezi spuneau că „doamna Kollontai are diplomația în sînge".

Fixîndu-și alegerea asupra acestei personalități neobișnuite, frații Tur au făcut o minuțioasă pregătire documentară. Ei au citit vechi colecții de ziare și reviste din anii revoluției și ai războiului civil, operele din tinerețe ale Alexandrei Kollontai, care a fost nu numai o publicistă și o polemistă de înaltă clasă, ci și-a încercat forțele și în beletristică (cu mai puțin succes, e adevărat).

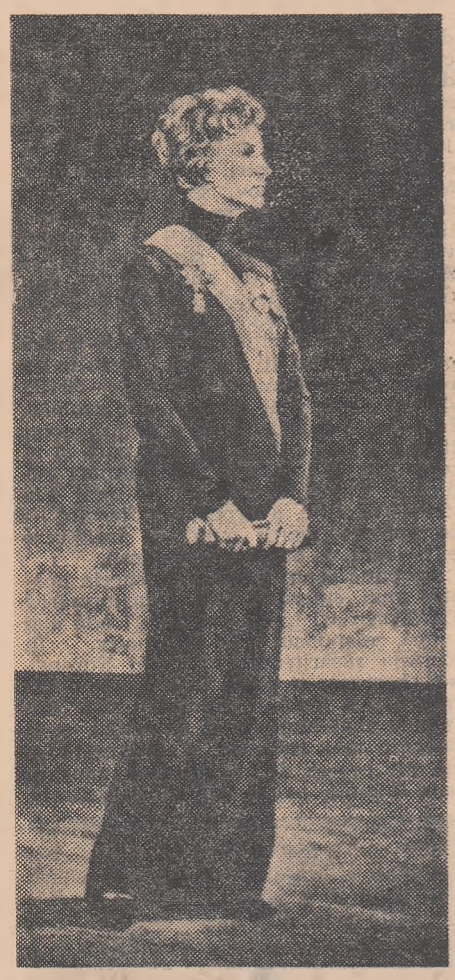

Distinsă și impunătoare — așa apare Elena Kolțova în interpretarea actriței E. Stepanova

Apoi, în liniștea muzeelor și a arhivelor, Ariadna și Piotr Tur au cercetat pagini de jurnal cu însemnări precipitate, făcute uneori cu creionul, fotografii îngălbenite din albumele de familie sau din ziarele timpului, străduindu-se să descifreze în exprezia zîmbitoare sau serioasă a feței, într-o anumită poziție a capului sau a mîinilor, starea sufletească, ceva din caracterul acestei femei extraordinare.

În a treia etapă, frații Tur s-au adresat martorilor vii, prietenilor și tovarășilor de lucru sau de luptă ai Alexandrei Kollontai. Toți au prezentat-o cu deosebită căldură, dar fiecare în alt fel, insistînd asupra propriei păreri despre personalitatea ei. „Pricina acestei diversități de viziune nu-i greu de înțeles, ea stă în însăși natura foarte bogată și multilaterală a acestei femei extraordinare, în caracterul ei polifonic. Alexandra Kollontai avea proprietatea uimitoare de a fi întotdeauna nouă și surprinzătoare" — consemnează frații Tur.

Cînd cei doi dramaturgi s-au convins că destinul eroinei lor se întretaie cu zeci de evenimente istorice uriașe, din care e greu să acorzi preferință numai unuia sau unora, că de el sînt legate alte destine excepționale ale contemporanilor „primei ambasadoare", și-au amintit de cuvintele pictorului francez Fernand Léger: „Omul, ca și natura, nu poate fi copiat. Arta îți dă posibilitatea să te îndepărtezi sau să te apropii de natură".

Însușindu-și acest principiu, ei au renunțat la ideea de a copia personajul, de a-l transpune din viață în piesă. Eroina lor a căpătat numele de Elena Kolțova, fiind însă investită cu tot ce era esențial în caracterul prototipului ei. Cu alte cuvinte, frații Tur au făcut ceea ce a făcut cu atîta succes Vsevolod Vișnevski în „Tragedia optimistă", creînd-o pe Femeia-comisar după două modele reale, precum și autorii filmelor „Deputatul de Baltica" și „Marele cetățean", în care profesorul Polejaev și Șahov au fost inspirați de academicianul Timiriazev și de Serghei Kirov.

Elena Kolțova a păstrat datele esențiale ale adevărului istoric și le-a dat totodată autorilor dreptul la supoziții și plăsmuiri artistice.

„Polka Kuznețkului" în interpretarea Ansamblului de cîntece și dansuri al metalurgiștilor din Kuzbas

CINEMA

Smoktunovski revine în studio

La „Mosfilm" s-a dat primul tur de manivelă filmului tehnicolor pe peliculă lată „Ceaikovski". Autorul evocării cinematografice a marelui compozitor rus este regizorul Igor Talankin, care semnează și scenariul împreună cu scriitorul Iuri Naghibin.

Satisfăcînd curiozitatea gazetarilor, Talankin a explicat că nu va face un film biografic obișnuit. Intenția lui e să urmărească raportul dintre artist și epocă, să pătrundă în laboratorul de creație al compozitorului, unde s-au născut operele lui intrate în tezaurul de frumuseți al lumii.

Scenariul îmbrățișează o perioadă care se întinde din deceniul al șaselea al secolului trecut pînă la moartea compozitorului (1893). Calculat nu în ani, ci pe etapele creației lui Ceaikovski, filmul va începe cu Simfonia a IV-a și se va încheia cu Simfonia a VI-a, două dintre lucrările lui de căpătîi. În afară de ele, vor mai fi incluse fragmente din Concertul nr. 1 pentru pian, din operele „Evgheni Oneghin", „Dama de pică", „Mazepa", din baletul „Lacul lebedelor și altele. Sarcina autorilor nu e de loc simplă: din 320 de ore de muzică, cît a scris Ceaikovski, ei trebuie să aleagă numai atît cît „încape" într-o oră și ceva de proiecție. De aceea au optat pentru o formulă care să le permită să realizeze cel mai eficace acest lucru: filmul va fi construit în întregime ca o operă muzicală.

După cum se știe, biografia lui Ceaikovski nu e bogată în efecte exterioare. Compozitorul a avut o viață liniștită, n-a cunoscut niciodată sărăcia, iar în anii de maturitate a fost chiar un om avut. Dar în spatele acestei aparențe calme, bîntuiau furtunile sentimentelor și pasiunilor lui. Permanenta neliniște a compozitorului îl purta dintr-un oraș în altul, dintr-o țară într-alta, avînd ca singur bagaj valiza cu partituri. Nervii lui erau încordați ca niște strune de maximă sensibilitate, care răspundeau la cea mai mică atingere a vieții. De aceea Ceaikovski a fost un exponent de mare forță și fidelitate al epocii lui dramatice, în el glasul timpului a vibrat ca într-o cutie de rezonanță. De aici provine și marea popularitate de care se bucură nu numai în Rusia, ci în întreaga lume.

Filmul va urma fidel itinerariul vieții și activității lui Ceaikovski, în care, alături de Rusia, ocupau un loc important Franța și Italia, unde a scris sau a terminat multe din operele lui, precum și Anglia, unde în 1893 i s-a acordat titlul de doctor al Universității din Cambridge.

Partitura muzicală a filmului, care este deosebit de importantă deoarece muzica va fi un personaj principal, a fost încredințată compozitorului american de origină rusă Dimitri Tiomkin, unul dintre cei mai mari compozitori de film ai Hollywoodului, bun cunoscător și propagandist fervent al operei ceaikovskiene.

Cît privește rolul lui Ceaikovski, el va fi interpretat de talentatul Innokenti Smoktunovski. Știrea aceasta a produs multă bucurie în rîndurile cinefililor. Se știe că o gravă boală de ochi l-a silit pe actor să renunțe la roluri foarte interesante (printre altele, Karenin în „Anna Karenina").

Cu girul unor astfel de nume, filmul „Ceaikovski" are toate premisele să fie un eveniment cinematografic.

MUZICĂ

Richter inaugurează stagiunea

Stagiunea muzicală moscovită s-a deschis în Sala Mare a Conservatorului cu un program simfonic bogat și variat, în care au fost incluse opere de Glinka, Britten, Șostakovici; interpreți — Orchestra simfonică de stat a U.R.S.S. dirijată de Evgheni Svetlanov, solist Sviatoslav Richter.

Rar programată în concerte, simfonia neterminată „Pe două teme rusești" de Glinka, una dintre lucrările de tinerețe ale compozitorului (completată și revăzută în 1937 de V. Șebalin) cucerește prin claritatea, armonia, frumusețea limbii și a formei, prin simplitatea clasică a structurii sale.

Concertul pentru pian de Britten a fost executat la Moscova pentru prima oară. În general trebuie spus că în ultimii ani melomanii sovietici au făcut cunoștință cu multe lucrări simfonice, de operă, de cameră ale compozitorului englez. Britten și-a scris concertul acum treizeci de ani, la începutul carierei sale. Și cît e de tînăr, de franc, de direct în muzica lui, cîtă senătate se simte în ea! Concertul nu se remarcă printr-o profunzime de sentimente deosebită, în schimb e dinamic, frumos și are elemente de umor prea puțin întîlnite în muzica modernă.

Sviatoslav Richter, căruia moscoviții i-au dus dorul din pricina turneelor lui în străinătate, a interpretat concertul cu o rară pasiune și libertate. Din punct de vedere tehnic, concertul e foarte greu, uneori de o rafinată complexitate în factura lui, dar ce contează asta pentru Richter! Pianistul are o putere realmente magică de a converti fiecare sunet, fiecare pasaj în muzică pură. O simplă gamă capătă sub degetele lui un sens superior, amploare, semnificații. Cum era și de așteptat, publicul a fost entuziasmat.

Concertul s-a încheiat cu monumentala Simfonie a opta de Șostakovici, simfonie-frescă, tablou muzical tragic și măreț născut în furtuna Marelui război de apărare.

Alexandr Medvedev

ELECTRONICĂ

Din mînă în mînă

Conform tradiției, substanțele organice sînt, — sau mai bine zis erau — considerate ostile curentului electric, deci izolatoare. De cîțiva ani s-a constatat însă că unele din ele acceptă să conducă electricitatea în condiții excelente. Ținînd cont de dificultatea cu care se fabrică semiconductorii minerali, atît de ceruți astăzi, specialiștii au într-una din primele aplicații industriale ale semiconductorilor organici : un acumulator experimental în care a luat locul plăcilor de plumb clasice. Proprietăți asemănătoare, dar mai puțin marcante posedă și mulți alți polimeri, din care doar o parte a ajuns să fie cuprinsă în „recensămînt". În orice caz, printre utilizările lor aproape imediate

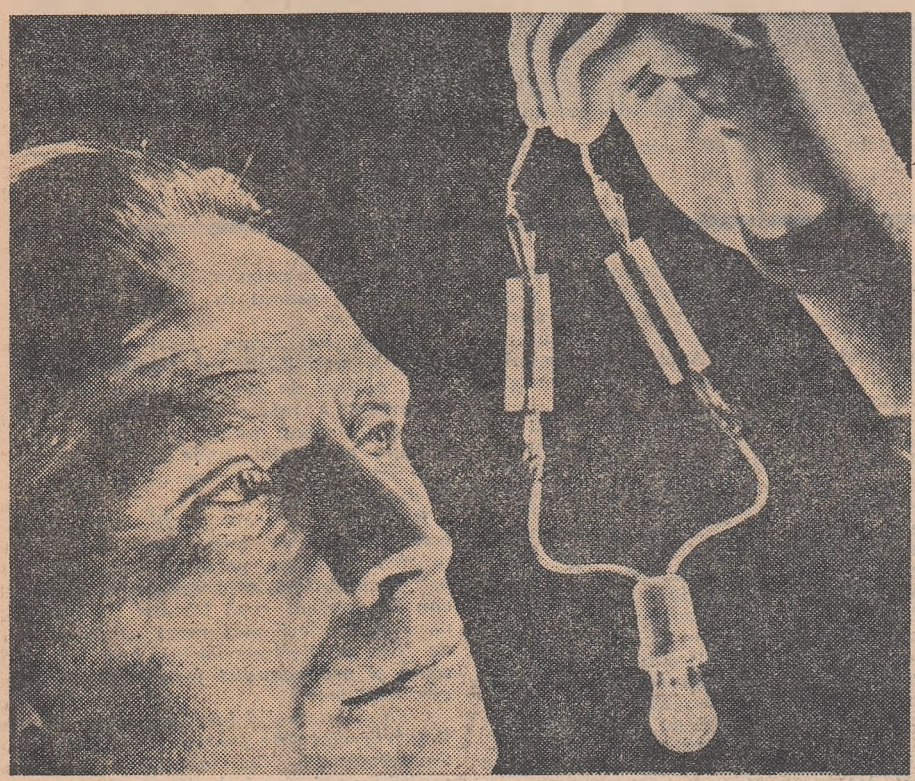

Două bucățele de polimeri sînt suficiente pentru a aprinde un bec

ceput să viseze la o electronică bazată pe chimia organică.

Într-un semiconductor obișnuit electronii încep să transporte curentul în clipa în care au căpătat un surplus de energie (prin excitare termică sau luminoasă) care le permite să se plimbe de la un atom la altul. Atomii se încarcă atunci pe rînd pozitiv sau negativ după cum liberează sau captează electronii.

Ce fenomen comparabil acestuia se întîmplă într-un compus organic ? În multe molecule din această familie, unii atomi sînt uniți între ei printr-o dublă legătură. Să ne închipuim atomii ca niște ființe bizare cu tot atîtea mîini cîte valențe au și ținînd în fiecare mînă cîte un electron, pe care sînt gata să-l dea cu împrumut. În cazul benzenului, de pildă, fiecare din cei 6 atomi de carbon întinde două mîini unui geamăn al său iar pe celelalte două le împarte între un alt frate și un atom de hidrogen. Pentru ca aceștia din urmă să nu se simtă însă nedreptățiți, atomul respectiv de carbon se ține strîns de geamănul lui numai cu o mînă, cealaltă fiind oricînd gata să se desprindă. Lăsat cam în voia lui, electronul din această mînă are tendința să scape și să dea o raită pe dubla legătură următoare, care, la rîndul ei, și-a pierdut electronul legat slab. Fenomenul este asemănător săriturii de la un atom la altul a electronilor din cristalele semiconductoare. Și totuși această plimbare de-a lungul sau în jurul aceleiași molecule organice, fie ea și uriașă, nu explică cum trece curentul electric prin substanța respectivă. Transportul electricității presupune deplasarea electronilor într-o direcție determinată, deci din moleculă în moleculă. În consecință se admite că moleculele policonjugate (cu mai multe duble legături) sînt capabile să capteze și totodată să dea electroni, adică să se comporte alternativ ca reductori și ca oxidanți, ceea ce le-a adus denumirea de molecule „redox". Această proprietate a fost demonstrată și prin modul de obținere a unor semiconductori organici. Astfel, antracenul și multe alte hidrocarburi ciclice cu legături policonjugate nu sînt decît slab conducătoare de electricitate, un fel de semiconductori „virtuali". Conductibilitatea lor crește însă considerabil dacă sînt combinate cu substanțe oxidante sau reductoare.

Printre polimeri recordul de semiconductor îl deține negrul de anilină, un colorant foarte mult utilizat în industria textilă. El este ușor de obținut și ieftin, iar rezistența sa electrică scade pînă sub 0,1 ohm/cm (comparativ cu 50 ohm/cm la germaniul fără impurități, unul din cei mai buni semiconductori minerali). În asemenea condiții nu e de mirare că a fost introdus în-se întrevede adăugarea la materialele plastice din industria textilă și a discurilor de patefon. După cum se știe acestea au marele defect de a înmagazina electricitatea statică născută prin frecare, lucru nesănătos în cazul îmbrăcămintii și dăunător la discuri, căci face să se acumuleze praful în fundul șanțurilor. Din fericire, polimerii constitutivi ai fibrelor și plăcilor pot convieți cu cei semiconductori și în această combinație electricitatea nu-și va mai găsi locul, fiind evacuată.

ANTROPOLOGIE

În Sahara se poartă picioare lungi

Din Groenlanda pînă în Țara de foc, din Noua Zeelandă pînă în Arabia, pretutindeni unde trăiesc oameni, mediul geografic își pune asupra lor pecetea. Cine nu știe azi că în Europa trăiesc albi, în Africa negri, că populația de bază a Americilor este arămie ? Dar nu numai **culoarea** pielii depinde de loc. În regiunea Amazoanelor, de pildă, **greutatea** medie a oamenilor este cu atît mai mare cu cît trăiesc mai departe de ecuator, indiferent dacă sînt indieni sau urmași ai europenilor. În Chile greutatea medie a oamenilor este pe platourile înalte și reci mai mare decît pe țărm.

Prin urmare, frigul îi face pe oameni mai grei. Se știe că **suprafața** corpului îi folosește omului pentru cedarea căldurii, iar **volumul** lui, dimpotrivă, pentru acumularea căldurii. Cu cît un om, de proporții normale, este mai înalt cu atît crește mai repede volumul corpului față de suprafața lui. De aceea în regiunile nordice oamenii înalți păstrează mai multă căldură în organism. Tot aici, oamenii au nevoie și de o cantitate de hrană mai mare, și în cele mai multe cazuri au și metabolismul mai intens. Iată deci încă un factor care poate contribui, deși nu este obligatoriu, la creșterea în înălțime.

Nicăieri natura nu supune omul și animalele la încercări mai grele decît în deșert. Viețuitoarele deșertului au gîtul și picioarele lungi și sînt în general slabe. Aceleași caracteristici — gît și picioare lungi — le întîlnim și la negrii din sudul Saharei, boșimanii din deșertul Kalahari, locuitorii din sudul Indiei și Ceylon. Mai mult, pînă și organismul urmașilor coloniștilor englezi din Australia a suferit modificări în acest sens. Ba unele popoare care trăiesc în regiuni cu climă uscată și fierbinte au și mîinile lungi și subțiri.

Picioarele lungi le sînt pare-se necesare pentru a parcurge mai ușor distanțele mari ; dar gîtul și mîinile la ce le servesc ? Printre cele cîteva ipoteze care încearcă să explice fenomenul iată una. Pe arșiță organismul uman cedează căldura mai ales prin pielea de pe gît și mîini. Un centimetru pătrat de pe dosul palmei conține 400 de glande sudoripare, în timp ce pe obraji se află pe aceeași suprafață numai 50 de glande. Mîinile reprezintă cam cinci la sută din suprafața corpului, însă de pe ele se pierd prin evaporare 20 la sută din totalul căldurii cedate de organism.

Nu numai clima este vinovată de modificările pe care le suferă organismul uman. Cine nu știe, de pildă, că într-o regiune din Africa Centrală trăiesc pigmeii, care nu depășesc în înălțime 150 de centimetri ! Cum se explică apariția acestui popor ? Unii cercetători sînt de părere că numai compoziția chimică a solului din regiune ar fi vinovată. Într-adevăr, ploile torențiale de la tropice spală fără milă solul lipsindu-l de o sumedenie de microelemente importante, ceea ce sărăcește structura chimică și a organismelor vegetale și animale din zona respectivă.

Cele de mai sus sînt doar o infimă parte a constatărilor în legătură cu modificările pe care le-a suferit omul contemporan, a ipotezelor emise în legătură cu acest fenomen de numeroși antropologi din diferite țări. Dar fie și numai din faptele relatate rezultă limpede că natura și-a menținut dreptul de a ne modifica înfățișarea. Mai exact, omul însuși și-a păstrat posibilitatea de a se modifica.

Dar antropologia nu înregistrează doar fapte și nu emite concluzii numai cu privire la prezent și trecut. Ea studiază, de asemenea, legile evoluției organismului uman, colecționează material și pentru pronosticuri la adresa lui **homo sapiens**. Cei mai mulți dintre contemporanii noștri, scria recent prof. M. M. Gherasimov, socotesc că procesul de formare a speciei umane continuă și în zilele noastre și că omul viitorului îndepărtat, care va trăi să zicem peste 500 de ani și chiar mai devreme, se va deosebi radical de omul zilelor noastre. Așa să fie ?

Încă de la apariția uneltelor de piatră omul s-a plasat în condiții deosebite de restul lumii animale. Acum 40—50 000 de ani s-a format specia homo sapiens. În toată perioada care a urmat acest tip nu a mai suferit transformări, și în orice caz n-a suferit transformări radicale. Oamenii epocilor de mai tîrziu — neolitic, a bronzului, fierului — se apropie foarte mult, ca înfățișare exterioară, de omul contemporan.

Se pune acum întrebarea, specia noastră mai suferă și azi transformări ? Dacă prin **azi** înțelegem o perioadă mai lungă, răspunsul este afirmativ. În Eurasia răsăriteană, în sudul Europei, s-a observat, de pildă, în ultimele patru milenii că forma capului uman era înainte mai alungită și că astăzi, ea a devenit mai rotundă. E interesant și un alt proces de modificare : oamenii care înainte aveau un schelet masiv,

puternic, astăzi devin, ca să zicem așa, mai grațioși.

Cu toate aceste transformări, cunoscutul antropolog sovietic G. F. Debeț, trăgînd concluziile unor observații îndelungate, consideră că modificările observate de-a lungul ultimelor milenii nu ne dau dreptul să afirmăm că ele ar avea o răspîndire globală în timp și în spațiu. Prin urmare — spune Debeț — nu există temeiuri care să justifice afirmația că aceste fenomene ar duce la formarea unei specii noi. Procesul de formare a speciilor a luat sfîrșit. Prof. M. M. Gherasimov este de părere că dacă vreun cosmonaut ar zbura în spații siderale, dincolo de Galaxia noastră, și ar reveni pe Pămînt după cîteva milenii, el ar întîlni cu siguranță oameni care nu s-ar deosebi cu nimic ca înfățișare de omul contemporan.

ȘTIINȚA

ERPETOLOGIE

Reabilitarea năpîrcilor

Noaptea tîrziu, șarpele brazilian, care poate atinge o lungime de 230 de centimetri, se instalează la pîndă. Stă și așteaptă răbdător pe confrații săi care obișnuiesc la vremea aceea să coboare la adăpat. Prada lui preferată este o viperă cu capul în formă de lance, foarte otrăvitoare. Șerpii mai au și alte preferințe în lumea animalelor, ei vînînd cu plăcere șobolani, șoareci și lăcuste. Este greșită părerea că temutele tîrîtoare ar ataca mai ales omul : de fapt nici nu-l iau în seamă atîta timp cît nu sînt ele însele atacate.

După ce am restabilit acest adevăr, să continuăm cu curaj „acțiunea" de reabilitare a șerpilor. Se știe, și nu vom insista asupra acestui lucru, că veninul de șarpe este o materie primă foarte prețioasă în industria farmaceutică. Prea puțini cunosc însă că el nu se folosește doar în scopuri curative, ci și pentru stabilirea diagnosticului. Veninul unei specii de viperă care trăiește mai ales în Transcaucazia îngăduie diagnosticarea unor tulburări complicate în sistemul de coagulare a sîngelui, tulburări care nu pot fi descoperite cu nici un alt mijloc. Același venin se folosește și la descoperirea stării pretrombotice a sîngelui. El detectează stadiile timpurii ale aterosclerozei. În sfîrșit, vipera de Transcaucazia își „oferă" veninul și pentru reproducerea sindroamelor fibrinolitice la animale, operație deosebit de utilă în experimentarea preparatelor farmaceutice pentru tratamentul afibrinogenemiei (maladie periculoasă și greu de vindecat).

Erpetologii — oamenii de știință care studiază reptilele — au hotărît să procedeze în problema folosirii șerpilor veninoși la fel ca în cazul altor resurse naturale luînd măsuri pentru înmulțirea șerpilor veninoși în captivitate (se știe că aceste reptile se înmulțesc rar și în libertate) și preconizînd reguli foarte severe de protecție a lor.

Pentru a aprecia „rezervele" existente de șerpi veninoși și a urmări restabilirea lor, specialiștii sovietici se pregătesc în prezent pentru inventarierea tuturor „focarelor" de șerpi veninoși.

tehnica

FIZICĂ

Laserul tipograf

Pe zi ce trece, oamenii de ştiinţă descoperă laserului aplicaţii dintre cele mai diverse şi folositoare. Astfel, a fost realizat un aparat experimental care permite poziţionarea unei raze laser pe 131 072 diferite puncte ale unei suprafeţe cît o gămălie de chibrit, poziţionare care poate fi repetată de 100 000 de ori în răstimpul unei secunde. Trecerea razei printr-o „mască" purtînd caractere alfabetice şi simboluri uzuale ar putea duce la crearea unor dispozitive de imprimare mai rapidă, cu gabarit redus şi siguranţă în funcţionare sporită, care să nu aibă nevoie de clape cu caractere, ca maşinile de scris sau linotipurile. Raza ar urma să fie dirijată spre o coală fotografică pentru a se obţine, în fine, textul pe o foaie de hîrtie normală.

Oamenii de ştiinţă prevăd însă laserului aplicaţii şi mai spectaculoase. Cu ajutorul lui, ei experimentează transmiterea de informaţii la distanţe de peste 30 kilometri. Pentru aceasta ei folosesc un laser din „noua generaţie", cu gaz carbonic amestecat cu azot şi heliu. Aparatul produce o rază luminoasă cu o putere de 10—20 W pe o lungime de undă de 10,6 microni, cu alte cuvinte în banda infraroşiilor.

Se prevede, într-un viitor nu prea îndepărtat, înlocuirea semnalelor de televiziune cu un laser cu gaz carbonic, care să permită transmiterea imaginii. Dar laserul mai poate deveni un preţios auxiliar al cosmonauţilor. Astfel, nu de mult doi cercetători în domeniul utilizării laserului au prezentat un brevet al unui aparat prin mijlocirea căruia se va putea comunica cu un satelit în momentul reintrării în atmosferă, cînd comunicaţiile radio normale devin imposibile. E vorba de un laser „pulsat" care, la fiecare impuls, ar urma să transmită informaţii cu foarte mari viteze pe cîteva milioane de kilometri, permiţînd în felul acesta satelitului să recepteze dispoziţiile. Aparatul ar putea găsi aplicaţii şi în realizarea legăturii dintre avioane sau submarine. Precum se vede, lista posibilităţilor laserului e departe de a fi închisă.

— *Ce-ai păţit ?*
— *Nimic, draga mea. Am inventat bumerangul !*

Desen de **V. Blankman**

OCEANOGRAFIE

Casele de sub apă

Era oceanelor a început. Datorită proiectelor oamenilor de ştiinţă din diferite ţări, secolul nostru nu va aparţine numai energiei atomice şi cuceririi Cosmosului, ci şi pătrunderii în profunzimea mărilor. Pentru prima oară în istorie un nou tip de oameni, „acvanauţii", vor coborî pentru a trăi şi munci sub apele, care acoperă şapte zecimi din Pămîntul nostru atît de impropriu denumit. Şi atunci, un al şaselea continent — platoul continental —, mai întins ca toate celelalte la un loc va oferi omului nenumăratele sale bogăţii : materii prime, resurse energetice, hrană etc.

Pentru a înţelege mai bine interesul experienţelor ce se întreprind să ne oprim puţin la problemele fundamentale pe care le ridică afundarea la mari adîncimi. Căci nu e vorba numai de un record sportiv, de o faptă de curaj, ci în principal de stabilirea mijloacelor de a lucra sub apă în mod eficace, ceea ce va avea drept rezultat obţinerea bogăţiilor pe care le conţine platoul continental. În adîncul mărilor, oamenii s-au afundat din cele mai vechi timpuri, dar la rezultate practice n-au ajuns decît în zilele noastre, cînd au reuşit să realizeze scafandrul autonom, lipsit de „cordonul ombilical" care-l alimenta cu aer de la suprafaţă. Totuşi, în faţa scufundătorilor mai stau şi astăzi două obstacole : narcoza azotului sau „beţia adîncurilor" şi accidentele de decompresie, fenomene despre care am mai scris în revista noastră şi care îi împiedică pe scafandri să acţioneze în voie. Pentru înlăturarea lor, oamenii de ştiinţă au încercat diverse soluţii, ca de exemplu folosirea amestecurilor antinarcotice de heliu-oxigen, care au facilitat şi protejat activitatea scafandrilor dar numai în plonjări de scurtă durată.

Noua soluţie propusă acum e la fel de simplă, într-un sens, ca şi oul lui Columb. Se ştie că la o anumită adîncime ţesuturile organismului uman absorb un anumit volum de gaze, care nu mai creşte oricît ar dura şederea sub apă. Cu alte cuvinte, un om care trăieşte să zicem două luni într-o „casă submarină", lucrînd pe fundul oceanului cîte opt ore zilnic, nu va trebui să se supună unei decompresii mai lungi decît cea a unui scafandru care rămîne la fund două zile ! Principiul e simplu, cu o singură condiţie : să se realizeze o astfel de „casă submarină". Istoria menţionează o serie de încercări încă de pe vremea lui Alexandru cel Mare care ar fi folosit un fel de clopot în timpul asediului Tyrului.

Nu întîmplător, natura a venit şi aici în ajutorul omului. Este vorba de un păianjen care-şi construieşte cu propriul lui fir un fel de clopot sub apă, pe care-l ancorează cu patru „cabluri" de plantele acvatice. Prin repetate ieşiri la suprafaţă insecta înmagazinează în perii săi aer pe care-l transportă în adăpost, cu timpul acesta se goleşte de apă, aşa că după cîteva călătorii „casa" e gata. Cercetătorii au mai stabilit că primejdia asfixiei e înlăturată datorită unui schimb osmotic prin peretele de mătase, care permite anhidridei carbonice produsă de animal să fie absorbită de apă, iar oxigenului să pătrundă în atmosfera interioară. Aşadar, viaţa sub apă nu e imposibilă !

Pentru cucerirea platoului continental oamenii de ştiinţă sovietici, francezi şi americani întreprind îndrăzneţe experienţe vizînd construirea de „domicilii" submarine la adîncimi din ce în ce mai mari, cu „locatari" din ce în ce mai numeroşi şi cu o durată de şedere din ce în ce mai lungă. În cursul lor urmează să se pună accentul pe un control medical sever, care să demonstreze imunitatea fiziologică a omului la o saturaţie la mari adîncimi, eficacitatea „caselor", accesoriilor, uneltelor şi echipamentului folosit, rentabilitatea muncii submarine. O deosebită atenţie acordă cercetătorii aplicaţiilor industriale ale plonjării, descoperirii şi exploatării petrolului şi minereurilor de pe fundul mărilor, recuperării epavelor etc. Astfel, pentru activităţile de scurtă durată se preconizează un clopot-cheson în genul unui ascensor care să servească de bază de operaţii şi cameră de decompresie ; pentru lucrările mari care necesită cîteva luni, vor exista locuinţe autonome complet echipate.

Recent, cercetătorii sovietici au realizat două noi tipuri de casă submarină „Ihtiandru-66" şi „Caracatiţa", ambele destinate verificării adaptării funcţiunilor vitale cele mai importante ale organismului uman la condiţiile neobişnuite ale marilor presiuni. În „Ihtiandru 66", un habitaclu de oţel, experienţele s-au desfăşurat timp de şapte zile, la o adîncime de 11 metri. Cea de a doua „locuinţă" a fost realizată de clubul „Delfinul" unde se antrenează plonjorii submarini sovietici şi este rezultatul activităţii depuse de biologul A. Koroliov şi inginerii V. Şabalin şi V. Muraviov. În acest aparat acvanauţii au coborît în apropierea coastelor Crimeei la o adîncime de zece metri, unde au trăit timp de paisprezece zile. Potrivit declaraţiilor făcute ulterior, viaţa sub apă e pe deplin posibilă, organismul uman nesuferind nici o modificare.

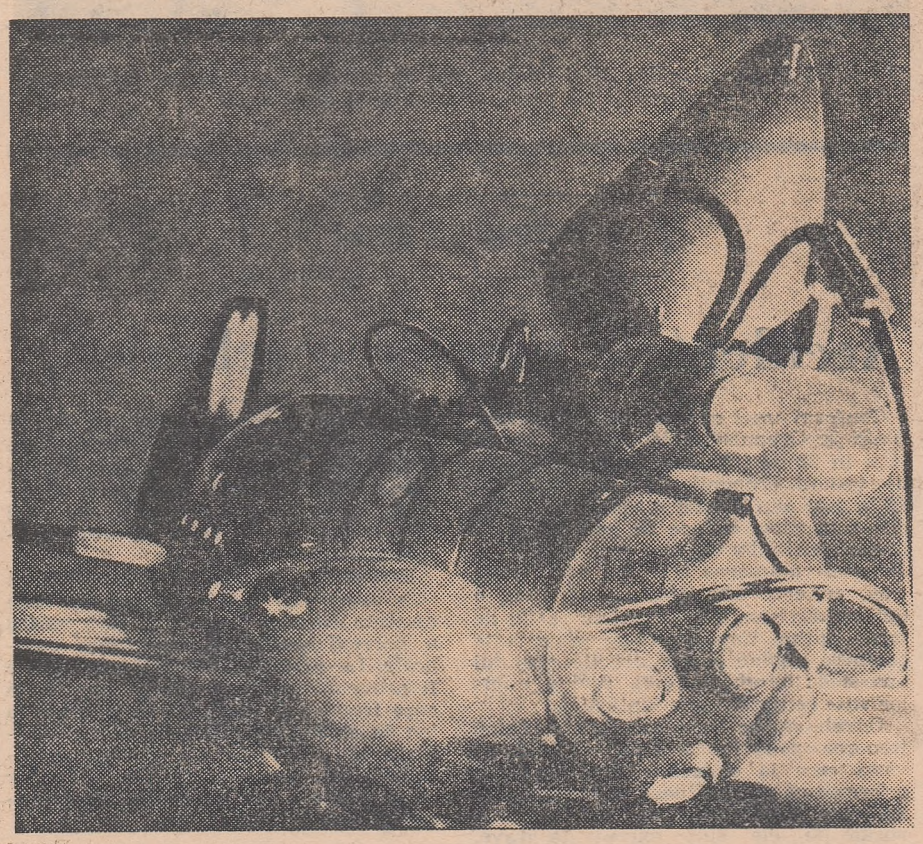

Batiplanul sovietic „Atlant-1" este un adevărat laborator submarin, precursor al „caselor" de sub apă

CHIMIE

Inamicul nr. 1 al fierului

„Tare ca fierul, iute ca oţelul .." urează un vers popular. În primul moment aceste metale sugerează într-adevăr forţă, rezistenţă. Şi totuşi au o slăbiciune care le face extrem de vulnerabile : se lasă uşor convinse de oxigenul, sulful, clorul şi alte elemente din atmosfera înconjurătoare să le cedeze şi lor un locşor la suprafaţă. În felul acesta se acoperă însă cu un strat de substanţă străină care le strică — cu alte cuvinte se corodează.

Rugina, inamicul nr. 1 al fierului, se compune în principal din trei oxizi de fier cristalini, amestecaţi în proporţii variabile cu temperatura, umiditatea şi impurităţile aerului în care se formează. Ea se depune într-un strat poros prin care oxigenul continuă să se insinueze şi să-şi reclame tributul, pînă ce întreaga bucată de fier este distrusă. S-a calculat că, în lăcomia ei, rugina înghite o treime din cele 500 de milioane de tone de fier şi oţel produse anual pe tot globul.

Atîta risipă este inadmisibilă şi de aceea se duce o luptă acerbă contra coroziunii, deocamdată în mare măsură încă prin procedee „pasive", adică „blindînd" metalul cu un lac, cu material plastic sau cu un alt metal inoxidabil. Învelişul protector nu îşi îndeplineşte însă misiunea decît dacă a fost aplicat pe o suprafaţă indemnă ; această condiţie implică curăţirea prealabilă de rugină a construcţiei sau piesei de fier, operaţie care se efectuează manual sau cu un jet de nisip fin (sablare) şi care în ambele eventualităţi consumă mult timp şi forţă de muncă.

Pentru a evita atîtea complicaţii, nu s-ar putea oare „paraliza" rugina, pentru ca, odată ajunsă inofensivă, să rămînă pe loc ? Ca răspuns la această întrebare s-au creat două feluri de substanţe. Unele sînt nişte vopsele care pătrund şi prin rugină, o înglobează în masa lor şi împiedică astfel orice reacţie chimică cu metalul de dedesubt. Celelalte au primit numele de stabilizatori ; ele transformă oxizii în săruri de fier paşnice care nu mai vor nimic de la piesa metalică, ba chiar, fiind insolubile în apă, o şi apără, cu condiţia să se fi fixat bine de ea. Deocamdată, nici această soluţie nu este însă ideală, deoarece compoziţia şi grosimea ruginii fiind diferite şi necunoscute în fiecare caz în parte, nu se ştie cît stabilizator să se aplice. Or, combinarea trebuie să fie totală ; dacă rămîne vreun rest de rugină sau un surplus de stabilizator, coroziunea continuă insidios, pe dedesubt. În afară de aceasta, înainte de aplicarea substanţei, continuă să fie necesară o curăţire prealabilă în cursul căreia se îndepărtează murdăria, grăsimea, resturile de vopsea şi excesul de rugină.

Pentru viitor lupta împotriva coroziunii se întrevede a se desfăşura pe alte planuri. În primul rînd multe piese metalice actuale vor fi înlocuite prin corespondentele lor din materiale plastice, care sînt chimic mult mai rezistente şi care-şi îmbunătăţesc pe zi ce trece proprietăţile mecanice şi rezistenţa termică. În electrotehnică, unde nu se va putea renunţa la metalele bune conducătoare de electricitate, se vor introduce aliaje necorozive. De la noile domenii ale chimiei şi fizicii se aşteaptă posibilitatea acoperirii metalelor cu un strat protector invizibil şi care să nu le influenţeze conductibilitatea. În fine, se preconizează împiedicarea pătrunderii în atmosferă a gazelor arse provenite din industrie şi care favorizează coroziunea.

Fără cuvinte

Poșta medicului

BABALÎC — Suceava : 1) Extraveral, Dormital și Nozinan sînt medicamente hipnotice cu efect imediat. 2) Este necesar un examen al prostatei. 3) **Otita** cronică ar putea fi secundară unui polip auricular. Ca tratament general, în afara curelor periodice cu antibiotice, vă recomandăm instilații auriculare cu soluție de Boramid sau cu : Tigenol 1 g, apă oxigenată 3 la sută și alcool 70°, cîte 15 g, glicerină 5 g. 4) **Guturaiul cronic și jena faringiană**, la fel ca și otita, care pot fi simptome ale unor polipi sau deviații de sept nazal, impun consultarea unui specialist otorinolaringolog.

NICOLAE A. BÎSCA — Com. Turceni, raion Filiași : Durerile dv. articulare și musculare însoțesc afecțiunea principală. În perioada puseelor acute : salicilat de sodiu 1,50—2 g/zi sau injecții intravenoase cu piramidon 1—3 g, asociate cu lactat de calciu 1,50/g./zi, bule intradermice cu histamină 1/10000 (o dată la două zile), vitamina B_1 fortissim, 100—200 mg/zi timp de 10 zile ; relaxante musculare (Mianezină, Rebaxin sau Paroflex) sau eventual tratament cu cortizon și ACTH, iată cîteva coordonate ale medicației în **scleroza în plăci**, care trebuie administrate sub strict control medical.

C. T. — Dej : 1) Primul caz descris de dv. aparține unui **sindrom depresiv** ce se deosebește de nevroza astenică tocmai prin aceea că bolnavul este permanent îngrijorat de soarta lui, nu crede în posibilitatea vindecării, devine mizantrop. Cel de-al doilea caz este tipic pentru o **nevroză melancolică**, în care excitabilitatea nervoasă este mult diminuată. 2) Ținînd seama de hipertensiunea dv. arterială, se impune moderația. Cîteva serii de Folcisteină U, în injecții i.m., vă vor redresa. 3) Medicamentul continuă să se găsească în comerț și poate fi administrat fie pe gură, fie în injecții, o fiolă pe zi.

DRĂGĂNESCU AURELIAN — București : 1) Vă sfătuim să vă adresați serviciului O.R.L. al spitalului „Alexandru Sahia", deoarece audiograma indică un început de **otoscleroză**, care ar putea fi remediată chirurgical. 2) Într-o măsură oarecare, pe care n-o putem însă preciza. 3) Vitamina B_1 fortissim, vitamina B_6 4) Nu au nici o contraindicație. 5) Numai un centru stomatologic atent poate elimina ipoteza unei corelații.

FANY MANOLESCU — Brăila : Evitați orice efort intelectual prelungit peste măsură, luați mesele regulat, eliminînd excitantele (alcool, tutun etc), practicați o disciplină sportivă (gimnastică, ciclism, marș). Ca medicamente. Napoton (1—2 drajeuri/zi), iar înainte de culcare 1 cpr. de Nozinan sau Dormital, vitaminoterapie intensă (Complex B 6-8 cpr/zi, vitamina B_6, o fiolă buvabilă/zi.).

XYZ — București : Hotărît că da! Căsătoria este „leacul" ce va înlătura toate aprehensiunile inhibante care vă obsedează fără vre-un temei obiectiv. Dar înainte, firește că trebuie să vă tratați **serios leucoreea** cronică. Vă sfătuim să renunțați la „prințipurile" unei pudori absurde și să consultați un ginecolog care să vă trateze atît leucoreea, cît și oligomenoreea de care suferiți.

RITA — Arad : Obstrucțiile tubare se ameliorează net după insuflații uterotubare repetate, asociate cu antispasmodice (nitroglicerină, papaverină, atropină) în perioada dinaintea ovulației. Pe lîngă aceasta este utilă fizioterapia prelungită (diatermie, raze ultrascurte, balneoterapie cu nămoluri calde sau ape clorurosodice concentrate). Rezultate bune în sterilitatea tubară dă și hidrocortizonul în perfuzii utero-tubare asociate cu antibiotice și hialuronidază, repetate de mai multe ori.

ADRIAN VLAD — București : În organism molecula tetraetilului de plumb este supusă, după cît se pare, unui proces de degradare, eliminîndu-se sub formă de plumb anorganic, prin urină și fecale. Este necesară deci dozarea plumbului în excrete, deoarece o eliminare înceată a tetraetilului de plumb duce la acumularea acestuia și la apariția intoxicațiilor cronice. Pînă atunci nu vedem necesitatea de a începe vre-un tratament (cu luminal, vitamina B_1 fortissim injectabilă, Glutarom 8-10 comprimate, vitamina PP și vitamina C_{200}) sau de a fi scos din mediul toxic.

— Te las acum în grija studenților mei.

Desen de **V. Poceciuev**

O fabrică de vitamine din Altai produce ulei de cătină albă folosit în tratarea unor afecțiuni ale pielii, stomacului și intestinelor

E BINE SĂ ȘTIM

Accidentele vaselor cerebrale

Conform unei recente statistici efectuate de Organizația Mondială a Sănătății în 22 de țări dezvoltate din punct de vedere economic, s-a constatat că 48 la sută din decese se datoresc maladiilor cardiovasculare în general și 12 la sută leziunilor de vase cerebrale. Prin urmare, vătămarea arterelor care hrănesc creierul este răspunzătoare de o optime din morți, vina pentru restul de șapte optimi împărțindu-se între toate celelalte organe și țesuturi ale corpului omenesc ! proporția care revine micilor vase cerebrale este fantastică !

Cifrele nu se limitează la atît. După trecerea pragului a cinci decenii de viață cam la o zecime din populația orășenească se întîlnesc leziuni severe ale vaselor cerebrale. Accidentele provocate de ele sînt extrem de grave, abia 1 la sută din bolnavi putînd fi „recuperați" complet (prin exemplele celebre se citează în trecut Pasteur și în zilele noastre fostul președinte al S.U.A Eisenhower).

Aceste accidente sînt de două mari categorii : *ischemice* (astuparea sau spasmul unei artere privează de sînge — deci de oxigen — partea din creier pe care o hrănește) și *hemoragice* (ruptura arterei duce la inundarea cu sînge a regiunii respective). Ținînd seama că țesutul nervos este extrem de sensibil și că, lipsit de oxigen pe o durată mai mare de patru minute, el suferă alterări ce nu mai pot fi remediate, efortul principal al specialiștilor contemporani se îndreaptă spre prevenirea accidentelor ischemice.

Printre cauzele lor se numără emboliile cardiace (cheagurile pornite din inimă și oprite în interiorul unui vas) și ateroscleroza (îngroșarea peretelui arterial). Primele sînt actualmente combătute cu destulă eficacitate grație preparatelor anticoagulante și progreselor realizate de chirurgia cardiacă. Ateroscleroza, în schimb, a rămas în mare măsură o afecțiune misterioasă, căreia nici măcar originea exactă nu i se cunoaște.

Atunci cînd îngroșarea survine nu numai pe pereții arterelor care irigă creierul, ci și la carotidele interne, cele două vase mari aflate la baza gîtului, ateroscleroza duce la așa-numitul „ramolisment cerebral". Această descoperire a fost făcută recent și importanța ei e ușor de înțeles dacă ne gîndim cu cît mai accesibile sînt carotidele examenului și eventual intervențiilor în comparație cu minusculele artere răspîndite în encefal.

Cui se datorește îngroșarea pereților arteriali ? Unei maladii a vaselor sau unui depozit de substanțe care circulă prin sînge ? Ambele teorii își au susținătorii lor, iar o a treia categorie de cercetători afirmă că cele două cauze se combină în proporții variabile.

Printre factorii care favorizează ateroscleroza colesterolul a figurat multă vreme ca inculpatul nr. 1. Studii biochimice efectuate de curînd par să mai reducă ceva din vina lui, în schimb se aduc grave acuzații excesului de zaharuri în alimentație. Tutunul și alcoolul au și ele un rol de seamă, deși nici în privința lor nu există un acord unanim al cercetătorilor.

Depistarea precoce a aterosclerozei este arma cea mai prețioasă de care dispune medicul în clipa de față pentru a preveni accidentele vasculare cerebrale. La rîndul ei, ateroscleroza poate fi prevenită printr-o hrană corectă, în care fructele și legumele să figureze la loc de cinste, grăsimile de origină animală și dulciurile să nu precumpănească iar exercițiul fizic în aer liber să devină o parte integrantă a programului nostru zilnic.

Dr. V. Petrovski

CUM NE HRĂNIM

Conservele și alimentele congelate

Ținem să subliniem de la bun început că este greșită părerea potrivit căreia conservele de alimente sau alimentele congelate ar putea fi dăunătoare organismului.

Conservele de alimente reprezintă un adjuvant prețios în întocmirea meniurilor zilnice, mai ales în sezonul rece. Valoarea vitaminică a conservelor este adesea superioară produselor alimentare proaspete. Acest lucru este valabil mai ales pentru legume și fructe, al căror merit principal este de a furniza organismului vitamina C. Or, această vitamină este foarte „fragilă", ea se distruge foarte repede în contact cu aerul, la lumină sau la căldură. Multe legume și fructe proaspete conțin în realitate mai puțină vitamină C decît cele conservate, datorită drumului parcurs de la producător la consumator. Conservele de bună calitate, fiind preparate cu fructe foarte proaspete, uneori abia culese, păstrează mai bine vitaminele respective.

În ce privește celelalte substanțe nutritive (protidele, glucidele, lipidele, elementele minerale ș.a.) mai puțin fragile decît vitamina C ele sînt prezente în conserve în aceeași măsură ca în alimentele proaspete, care au fost prelucrate în bucătăria noastră.

O singură grijă : pentru a evita riscul unei intoxicări, nu se vor consuma conservele care nu au fost ermetic închise precum și cele de tablă care sînt bombate.

Carnea, legumele și fructele congelate pot fi și ele consumate cu toată încrederea, căci își păstrează intacte proprietățile nutritive. Și aici cu o condiție : să fie decongelate cum trebuie și să fie utilizate imediat după decongelare.

Carnea congelată de vacă sau de porc, precum și peștele, se decongelează treptat, apoi se pun imediat la foc. Pentru a i se menține intactă savoarea, carnea congelată poate fi pusă și direct la fiert sau la fript, înainte de a se fi decongelat. În felul acesta albumina se va coagula la suprafața cărnii, formînd un strat izolator care va împiedica să se piardă sucurile nutritive și gustul.

Legumele, care prin congelare și-au păstrat aproape intacte vitaminele, inclusiv vitamina C, vor fi cufundate brusc în apa clocotită în care vor fierbe. La fel și fructele congelate din care se prepară compoturi.

Dr. Z. A. Barski

TEMĂ DE SEZON

Igiena pielii, toamna

Schimbările metereologice caracteristice sezonului rece, impun o serie de îngrijiri ale pielii. Acțiunea vaso-constrictoare a frigului micșorînd afluxul de sînge în epidermă și diminuînd activitatea glandelor sebacee, pielea este mai prost hrănită, se usucă, se devitalizează. Totodată, tenurile uscate, fine, sensibile se pot irita sub acțiunea vîntului și a frigului.

De aceea este necesară în primul rînd stimularea circulației sanguine prin masaje faciale zilnice, gimnastica obrajilor și creme protectoare aplicate local. Obrazul va fi spălat de două ori pe zi cu apă călduță, fără a se abuza de săpun, după care se va aplica o cremă protectoare cum este de pildă următoarea (îndeosebi pentru tenurile uscate și normale) : Lanolină anhidră 25 g + ceară albă 10 g + Cetaceu 10 g + Ulei de parafină 65 g + Apă 25 g + Borax 0,50 g + Ulei de roze 0,50 g.

La cîteva zile se vor aplica comprese cu ulei de floarea soarelui fiert și răcit, sau dacă e posibil cu ulei de arahide sau măsline.

Fața nu va fi ferită de aer și mai ales de ploaie care au un efect binefăcător asupra troficității pielii. Se va evita însă expunerea obrazului neprotejat la vînt.

În cadrul măsurilor de igienă a pielii nu trebuie uitate nici mîinile, care, fiind expuse frigului se pot aspri și înroși sau căpăta crăpături inestetice. De aceea ele vor fi frecționate în fiecare dimineață și seară cu una din următoarele soluții apoase de glicerină : Glicerină 45 g + Apă 55 g + Parfum q. s. sau Glicerină 35 g + Apă 65 g + Parfum q. s.

Pentru îngrijirea mîinilor crăpate se recomandă următoarea cremă : Lanolină 50g + Vaselină 50 g + Ulei de bergamotă 2 g + Vanilină 0,10 g. În scopul prevenirii ulterioare a crăpăturilor precum și pentru îngrijirea și netezirea pielii mîinilor se va folosi o cremă pe bază de stearină ca : Stearină 20 g + Hidroxid de potasiu 0,8 g + Glicerină 15 g + Apă 61 g + Ulei de parafină 3 g.

În sfîrșit, cîteva cuvinte despre un accident frecvent în anotimpul rece : roșirea nasului. Persoanele predispuse la acest inconvenient, vor face masaje zilnice cu următoarea pomadă : Vaselină 10 g + Borax 2 g + Tinctura Capsici 12 g. De asemenea se recomandă să se aplice zilnic comprese calde la care se adaugă la un pahar de apă 20 picături din următorul amestec : Alaun 5 g + Oțet (de 9°) 5 ml + Tinctura benzoe 5 g.

Natalia Sokolova

DANEMARCA

Fata cu păr de aur...

...Soarele apune. Turiștii, îmbulziți în jurul statuii celebrei sirene a lui Andersen, se grăbesc să se imortalizeze unii pe alții pe fundalul feericei „străji" a strîmtorilor din Baltica. Străinii sînt convinși că dacă vrei să cunoști capitala daneză trebuie în primul rînd să faci cunoștință cu sirena.

— Dar aceasta nu este încă Copenhaga — îmi spune un amic danez.

Orașul e obosit după munca din timpul zilei, totuși se observă de la o poștă că nu vrea să se culce. Mai cu seamă cînd pe străzi țîșnesc într-o mare de lumini reclamele multicolore, împodobind fațadele și vitrinele magazinelor și ale cinematografelor. Majoritatea sălilor de cinema sînt goale, e adevărat, în schimb parcul Tivoli, celebru pentru posibilitățile de amuzament pe care le oferă, e arhiplin în fiecare seară.

Exact la miezul nopții, petrecerea din parc se încheie cu focuri de artificii. Distracția continuă însă în restaurante și baruri, de unde se revarsă pînă tîrziu după miezul nopții acordurile orchestrelor de jaz. Locuitorilor Copenhagăi le place să petreacă noaptea, de aceea vara multe localuri cu nume exotice își închid porțile abia la 3—4 dimineața.

Copenhaga este cel mai mare port nordic, în care ancorează anual pînă la treizeci de mii de vase. Dar nu în „Noul port". Cu vreo trei sute de ani în urmă, el era, într-adevăr, nou și servea ca principal reazem al armatorilor și comercianților danezi. Acum, este refugiul unor marinari, în căutare de aventuri ușoare și al turiștilor curioși...

Curînd se luminează și vechea „uverătură a bicicletelor" începe o nouă zi. În primele ore ale dimineții, jumătate din locuitorii Copenhagăi circulă cu bătrînul vehicul. Deși străzile sînt împînzite de mașini, acest obicei se va păstra încă multă vreme, deoarece este adoptat de oamenii muncii din uzine și fabrici.

Prima mea cunoștință din capitala Danemarcei a fost Björne. În fiecare dimineață, venea în Piața Primăriei și privea cu luare-aminte turnul înalt al casei vecine, care servea tuturor orășenilor drept sursă serioasă de pronosticare a vremii. Dacă din turn ieșea pe bicicletă o fată cu păr auriu, el îi surîdea. Ea îi făgăduia zi senină, ceea ce pentru bătrînul fotograf, care-și cîștiga existența mai ales fotografiind turiști, însemna cîteva coroane în plus. Lui Björne nu-i plăceau deloc femeile cu umbrelă, pentru că ele prevesteau ploaie și insucces în meseria lui.

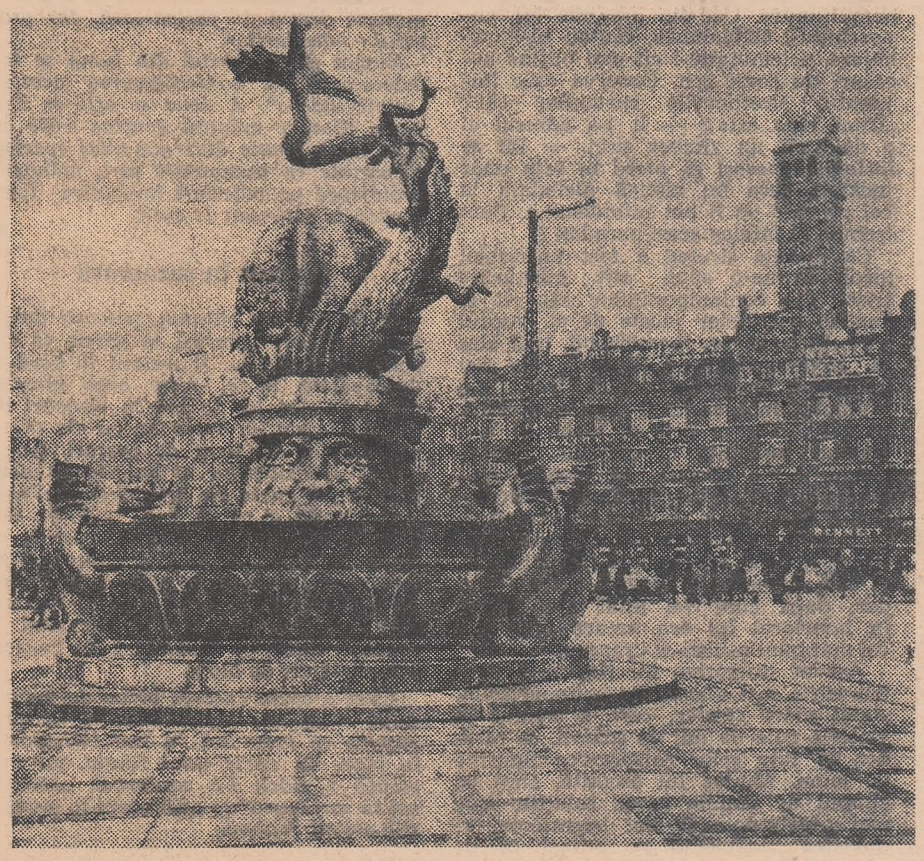

Copenhaga. Piața Primăriei

În dimineața cînd l-am cunoscut, fotograful tocmai o saluta pe fată fluturînd din mînă, ca un îndrăgostit. Apoi își instală pe îndelete trepiedul greoi de lemn, fixînd de el un dagherotip vechi de cînd lumea, care ar fi putut servi excelent ca un exponat rarisim de muzeu. Însuși Björne, cu fața lui brăzdată de cute adînci, cu șapca-i demodată și cu luleaua înnegrită de fum aducea cu un obiect de muzeu. Aflînd cine sînt, Björne îmi dădu un autograf: „Unui coleg din Moscova, amintire din orașul meu".

Nu știu de ce mi-e dragă această amintire. Probabil pentru că, curînd după aceea, Björne s-a stins din viață. În ultima zi cînd din turn n-a ieșit nici măcar o dată fata cu păr de aur, cînd peste oraș a început să se cearnă o ploaie mărunță și rece, fotograful a răcit și a căzut la pat. Și nu s-a mai ridicat...

O vizită în capitala Danemarcei te determină să-ți schimbi complet părerea, înrădăcinată dealtminteri pretutindeni, despre „răceala" scandinavilor. „Portul comercial" nu e numai cel mai mare, dar și cel mai animat, mai vesel port din nord. Pe acolo trece drumul din Europa occidentală în Scandinavia și înapoi. Milioane de europeni poposesc în capitala Danemarcei, punîndu-și amprenta pe oraș. Această stare de fapt i-a deprins pe locuitorii lui să fie comunicativi, de aceea uneori danezii sînt numiți „francezii Scandinaviei". Ei nu sînt atît de gravi ca suedezii, sînt mai vorbăreți decît norvegienii și mai puțin rezervați ca finlandezii. Copenhaga realizează serioase beneficii de pe urma turismului, de aceea îl și încurajează.

Evident, nu-ți poți imagina Copenhaga fără muzee și fără Tivoli, fără creațiile lui Thorvaldsen* și fără schimbarea zilnică a gărzii în fața palatului regal. Dar așa cum m-a prevenit un amic la începutul călătoriei, locurile frecventate de turiști sînt departe de a fi Copenhaga.

...Strada Vesterbrogade este o arteră liniștită, fără vitrine puternic luminate, fără cea mai mică pretenție de lux — așa cum sînt multe în Copenhaga. Într-o zi din vara anului 1910, ascunzîndu-și fața sub o pălărie de paie cu boruri late, a pășit în curtea neaspectuoasă a casei cenușii, cu patru caturi, de la numărul 112, un bărbat care a închiriat pentru 15 coroane o odăiță modestă de la etajul întîi. Era Lenin. Vladimir Ilici a locuit aici trei săptămîni. A participat la lucrările congresului Internaționalei socialiste, a vorbit în fața emigranților politici ruși, a cules materiale despre Danemarca în biblioteca regală, după cum și-a consacrat multe nopți studiului.

...Deasupra orașului răsună o salvă de tun, care vestea asfințitul. Se sfîrșea încă o zi. 24 de ore din opt secole. Noul fotograf, care-i luase locul lui Björne, avea să se înființeze a doua zi în piață, așteptînd cu aceeași înfrigurare apariția fetei cu păr de aur.

I. Goloșubov

**) Bertel Thorvaldsen (1770—1844) — sculptor danez.*

BRAZILIA

Susținătorii și adversarii unei capitale

Brasilia... Cînd privești cartierele rezidențiale gri perlat care se întind cît vezi cu ochii, palatele albe cu forme inedite care împodobesc Piața celor trei puteri, panglicile late ale autostrăzilor ce se îmbucă în mijlocul estacadelor și se răsucesc în 8-uri perfecte, refuzi să crezi că acum zece ani acest loc nu era decît un deșert steril: sertao.

Și, totuși, exact cu zece ani în urmă a fost pusă prima piatră la temelia noii capitale a Braziliei. Orașul, unic pe glob, cu edificiile sale îndrăznețe țîșnind în deșertul roșu, a făcut senzație. Cu timpul, însă, interesul a scăzut. Acum nu se mai vorbește despre Brasilia. Or, orașul continuă să se dezvolte. Lucrările vor fi terminate, e drept, abia în preajma anului 2 000, totuși chiar la ora actuală el are peste 300 000 de locuitori, cifră care într-un viitor apropiat se va dubla.

După cum am putut constata, noua capitală își are susținătorii și adversarii ei. Unii vizitatori sînt iritați, alții cuceriți. Aceștia din urmă afirmă că Brasilia e un oraș plin de poezie, de romantism și frumusețe. Pe cînd cei din prima categorie susțin că e cenușiu și plicticos. Totuși entuziaștii sînt mai numeroși decît detractorii.

Circa două treimi din populație locuiește în cartierele mărginașe aglomerate aflate la 30—40 kilometri de centru și care sînt încă departe de fi amenajate. Primarul orașului ne-a vorbit deschis despre dificultățile existente. În cartierele rezidențiale, în care trăiesc 200 000 de persoane, lipsește uneori confortul cel mai elementar. Lucrările se desfășoară într-un ritm foarte rapid. Se construiesc simultan peste 100 de imobile, se asfaltează străzile, se instalează mijloace de comunicație. Cu toate acestea, muncitorii din construcții, care creează orașul-miracol, nu pot locui acolo fiindcă mijloacele nu le permit.

Dar și cei care se pot instala în cartierele centrale trebuie să se lipsească adesea de confort. În timpul vizitei recente a prințului moștenitor nipon, bunăoară, în mai multe cartiere s-a oprit curentul electric pentru ca înaltul oaspete să poată admira iluminația feerică oferită în onoarea lui. Centralele electrice fiind suprasolicitate, deseori curentul electric se întrerupe pe cartiere timp de mai multe ore...

Totuși viața se organizează. Activitățile politice sînt transferate, treptat, din Rio de Janeiro în noua capitală. Unele ministere s-au și instalat acolo. Anul viitor și ambasadele vor fi mutate în Brasilia. Dintr-o curiozitate turistică și arhitectonică, dintr-un oraș care n-avea din capitală decît numai numele, Brasilia devine o capitală autentică, un oraș aparținînd locuitorilor ei.

...Încă în secolul trecut Brazilia se gîndea să-și transfere capitala în interiorul țării: „Sertao ascunde comori fabuloase, acolo există terenuri fertile și pășuni... Acolo e viitorul țării..." În 1922, cu prilejul celebrării a 100 de ani de la dobîndirea independenței țării, pe Platoul brazilian, la 1 172 metri altitudine, s-au trasat chiar hotarele viitoarei capitale. Apoi, pe hărți, exact în centrul țării, un patrulater colorat indica: „Viitorul district federal". Totuși abia în septembrie 1956, președintele Kubitschek a hotărît construirea noii capitale.

Din cele 26 de proiecte care au fost prezentate, o comisie specială a reținut pe cel al ilustrului arhitect Lucio Costa, intitulat „Piloto". Orașul lui avea forma unui avion; „fuselajul" urma să fie alcătuit din edificii de interes administrativ și public, iar „aripile" din masive cartiere de locuit dispuse la sud și la nord.

În centrul orașului, acolo unde „aripile" se împreunează cu „fuselajul", trece o arteră cu trei nivele și un tunel transversal. Tunelul leagă nordul cu sudul orașului — „aripile" lui; etajele longitudinale suprapuse permit mașinilor să meargă în orice direcție. S-a rezolvat astfel una din problemele cele mai arzătoare ale marilor orașe moderne și anume cartierele rezidențiale au putut fi separate de străzile și piețele zgomotoase din centru, iar autostrăzile au fost trasate de așa manieră încît să se poată circula repede, căci nu există aproape deloc intersecții...

Lucio Costa a colaborat cu un alt celebru arhitect, Oscar Niemeyer, care a stabilit proiectele, a construit principalele edificii publice și multe cartiere rezidențiale.

Încă de la începutul anilor 1940, Kubitschek, pe atunci primar al orașului Belo Horizonte, îi încredințase lui Niemeyer, tînăr elev al lui Le Corbusier, construirea cîtorva clădiri în cartierul Pampulha. Derutat de formele îndrăznețe ale bisericii din Belo Horizonte, care evocă o uriașă cochilie de scoică, clerul din întreaga țară a dezbătut timp de 17 ani problema dacă lăcașul de rugăciune putea fi sau nu inaugurat. Acum, biserica din Pampulha reprezintă în peisajul din Belo Horizonte ceea ce turnul Eiffel înseamnă pentru Paris sau Big Ben pentru Londra... Încă din 1957, autorul bisericii era considerat unul din cei mai talentați arhitecți din lume.

Am văzut lucrările lui Oscar Niemeyer la Rio de Janeiro, Sao Paulo, Belo Horizonte. Locuințe sau biserici, școli sau instituții administrative, edificii comerciale sau palat prezidențial — toate construcțiile lui îmbină o originalitate frapantă cu grija pentru confort. De la orientarea edificiilor în funcție de soare și pînă la forma și amplasarea întrerupătoarelor electrice și a robinetelor în fiecare apartament, apropierea de salonul de coafură și de brutărie, de atelierul de croitorie și de băptărie, de cizmar și de măcelar — totul e rezolvat în modul cel mai rațional.

Igor Fesunenko

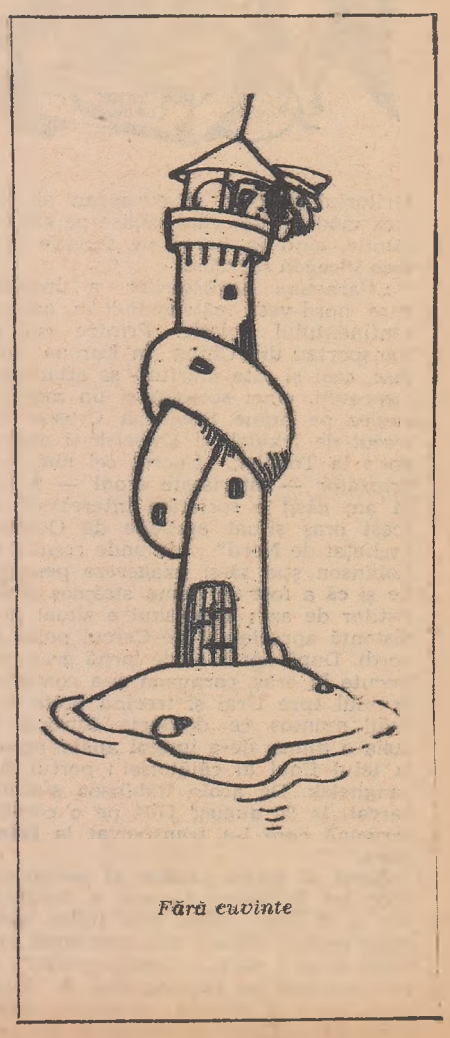

Fără cuvinte

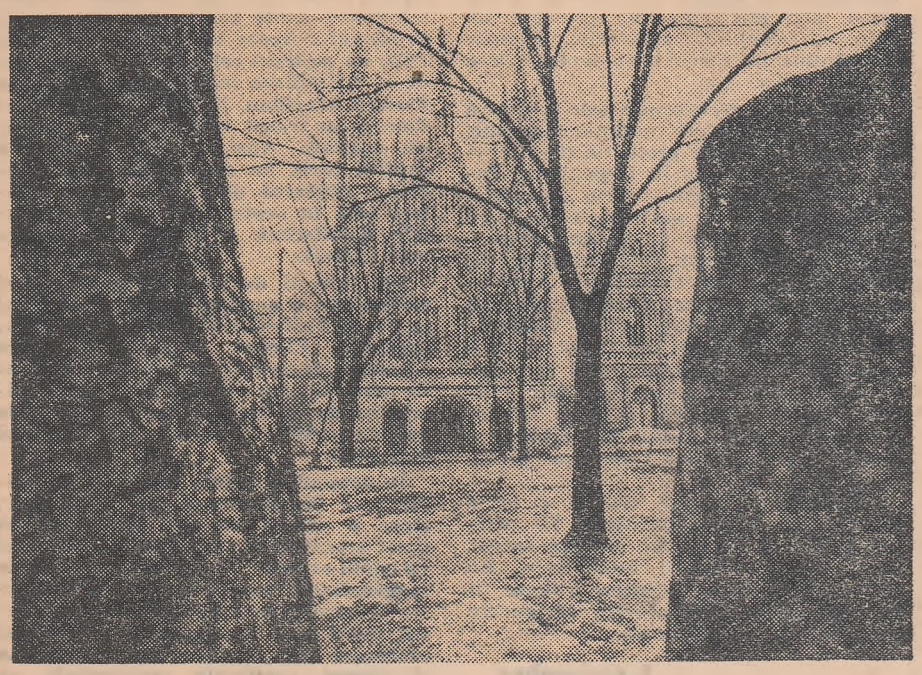

Unul din vestigiile gotice ale Lituaniei : catedrala Sfînta Ana din Vilnius

ROBINSONADĂ

7000 de kilometri în Rusia

Printre traseele recomandate de Consiliul de turism din orașul Sîktîvkar (R.S.S.A. Komi) există unul străbătut în urmă cu peste 250 de ani de imaginația scriitorului Daniel Defoe. Mai exact, e doar un fragment dintr-o lungă călătorie pe tărîmurile Rusiei, în care scriitorul englez și-a expediat binecunoscutul erou după părăsirea insulei sale.

Puțini din cei care cunosc peripețiile lui Robinson Crusoe pe insula pustie știu că marinarul atît de îndrăgit de tinerii cititori a fost pus de tatăl său spiritual să parcurgă 7 000 de kilometri pe

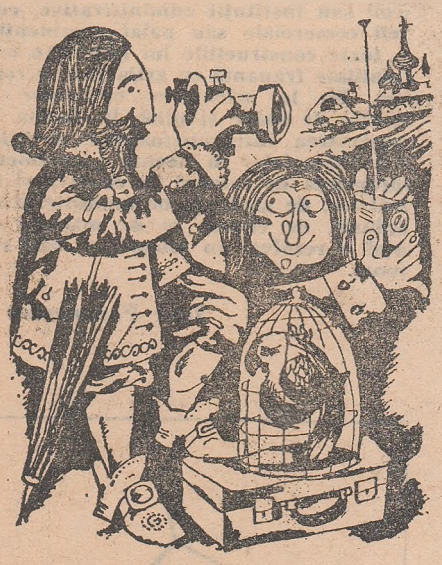

teritoriul siberian și european al Rusiei, cînd pe jos, cînd călare pe cai sau cămile, cînd în barcă pe fluviile nordice Vîcegda și Dvina.

...Caravana negustorilor a înaintat spre nord-vest, pătrunzînd în adîncul continentului asiatic. Printre cei ce transportau din China în Europa mătase, ceai și alte mărfuri, se aflau șase moscoviți, cinci scoțieni și un marinar englez pe nume Robinson Crusoe. Au trecut de Irkutsk și Eniseisk și au poposit la Tobolsk. „Lucrul cel mai surprinzător — istorisește eroul — a fost că am găsit o societate interesantă în acest oraș situat aproape de Oceanul Înghețat de Nord"... (de unde rezultă că Robinson știa să-și exagereze peripețiile și că a fost un demn strămoș al turiștilor de azi : Tobolskul e situat la o distanță apreciabilă de Cercul polar de nord). După opt luni de iarnă grea, petrecute în oraș, caravana și-a continuat drumul spre Ural și trecînd peste masivul muntos ce desparte Europa de Asia a ajuns, de-a lungul apelor repezi, la țelul final al călătoriei : portul Arhanghelsk. De acolo Robinson s-a îmbarcat, la 20 august 1704 pe o corabie germană care l-a transportat la Hamburg.

Acest al doilea capitol al peregrinărilor lui Robinson Crusoe a durat 10 ani și 9 luni. Poate mai puțin atrăgător pentru cititori, mai ales după succesul primei părți a „robinsonadei", el l-a interesat pe istoriograful A Alekseev, care a stabilit izvoarele scrise și hărțile folosite de Defoe în descrierea itinerariului rusesc al marinarului din York și a subliniat grija cu care autorul a respectat materialul documentar, cu greșelile lui inerente pentru acea epocă, dar și cu amănunte de o uimitoare precizie. Cei 700 de kilometri care despart Iarenskul de Arhanghelsk, de pildă, Robinson i-a parcurs în barcă în 11 zile. Calculul e precis : cu asemenea mijloc de transport viteza medie de plutire pe Vîcegda și Dvina de Nord e de 60—70 de kilometri pe zi.

Dar această ultimă porțiune a drumului lui Robinson i-a interesat și pe organizatorii turismului din regiune, care îi invită pe amatori să-l refacă, aidoma lui Robinson, cu barca — și tot în 11 zile.

CELE MAI VECHI REȚETE

Cu carapace de broască țestoasă

Cele mai vechi rețete medicale au fost scrise pe o tăbliță de argilă, una dintre miile de tăbliițe similare descoperite la sfîrșitul secolului trecut în apropierea actualului oraș Bagdad, pe teritoriul străvechiului stat al Sumerului. Acest prim document medical, întocmit în urmă cu 4 300 de ani, a fost descifrat abia în ultimii zece ani.

Cum arătau rețetele medicale ale vechilor sumerieni ? Ele sînt împărțite în trei grupe : prima conține opt recomandări de cataplasme, a doua — rețetele unor preparate de luat pe cale bucală, a treia — formule complicate de medicamente indicate, pare-se, în tratamentul ulcerațiilor și leziunilor profunde.

Iată, de pildă, rețeta care figurează sub numărul 13 :

„Se dizolvă în apă prafuri din : șarpe de apă, uscat și pisat, planta amamașumkaskal și rădăcină de mărăcine ; se adaugă terbentină de pin. Locul dureros se spală cu această soluție, după care se freacă cu ulei vegetal și se aplică șaki". În anexă se explică modul de preparare a fiecărui produs în parte.

Minuțiozitatea cu care au fost întocmite rețetele sumerienilor ne face să aflăm că medicii lor foloseau în scopuri curative produse ale regnului vegetal, animal și mineral : ulei brut, sare de bucătărie, lînă, carapacea broaștelor țestoase, muștar, lemn de prun, bere, vin.

Dar cel mai concludent e faptul că din această străveche farmacopee lipsesc cu desăvîrșire procedeele magice și vrăjile, în care abundă textele medicale cu caractere cuneiforme din perioadele mai tîrzii. Ca și în alte domenii, sumerienii s-au dovedit competenți și în medicină.

F. Lebedev

UN PARADOX ȘAHISTIC

Dragostea neîmpărtășită a lui Napoleon

Napoleon Bonaparte își dedica șahului puținele lui ore libere. Această pasiune l-a stăpînit din fragedă tinerețe. La colegiul militar, în saloanele de recepție, pe puntea corăbiilor, în bivuacuri, Napoleon își strămuta preocupările de pe cîmpul de bătaie pe cele 64 de pătrate ale tablei de șah. Dar — vai ! — pe aceasta din urmă a cunoscut multe înfrîngeri și nici o victorie autentică...

Puțini știu să îndure cu stoicism loviturile soartei. Cu temperamentul său corsican, Napoleon nu se număra printre aceștia, se înfuria ori de cîte ori pierdea și nu încerca să-și mascheze profunda nemulțumire. Cei din preajma lui, cunoscîndu-i slăbiciunea, căutau să-l menajeze, pricinuindu-i cît mai puține necazuri de acest gen. Observa oare împăratul șiretlicurile curtenilor săi ? „Cum vine asta ? — li s-a adresat el o dată cu un zîmbet șiret. — Mi se întîmplă deseori să pierd în fața unor jucători care nu cîștigă niciodată la cei pe care eu îi bat întotdeauna. Cum trebuie să înțeleg acest paradox ?"

Că marele strateg a fost un șahist mediocru ne-o spun atît mărturiile scrise ale contemporanilor săi cît și analiza partidelor jucate de el. Faptul pare, într-adevăr, inexplicabil, mai ales că adversarii lui nu erau, de cele mai multe ori, jucători de înaltă clasă. I s-a întîmplat, însă, să joace și cu celebrități. În 1809, cînd a ocupat Viena și și-a instalat reședința la castelul Schönbrunn, i s-a propus să joace cu... automatul aflat în posesia mecanicului curții. Napoleon a cercetat automatul și, în prezența unui mare număr de spectatori, a jucat cu el o partidă. Victoria, și încă ușoară, i-a revenit automatului dar, după cum s-a aflat mai tîrziu, în interiorul lui era ascuns unul din cei mai buni șahiști ai timpului.

Așadar dragostea lui Napoleon pentru șah a fost o dragoste neîmpărtășită. Acest mare strateg, care a condus la victorie sute de mii de soldați, se pierdea în fața celor șaisprezece figurine de lemn. Mintea lui ascuțită, care pe cîmpul de bătălie găsea soluțiile cele mai neașteptate și mai ingenioase, se dovedea ineficientă pe numai 64 de pătrate. Se pare că tocmai aici se află cheia paradoxului, după părerea marelui maestru sovietic I. Averbah. Napoleon, afirmă el, se simțea strîmtorat de regulile implacabile ale jocului de șah. Talentul lui de conducător de oști avea nevoie de mult spațiu, de întinsele cîmpii de la Marengo și Austerlitz. Acolo se simțea nu numai mare maestru, dar și campion mondial.

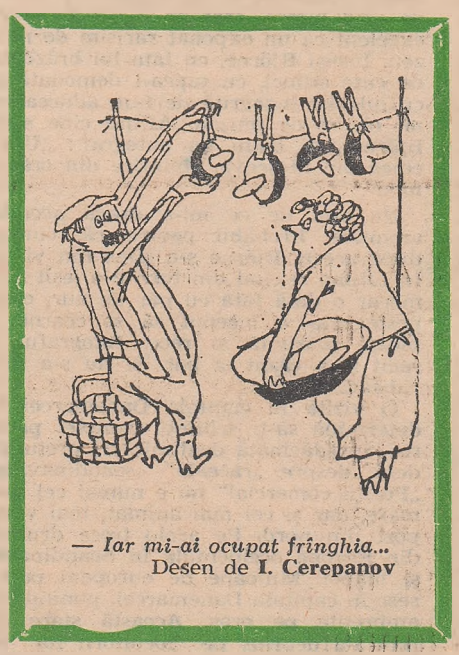

— Iar mi-ai ocupat frînghia...
Desen de **I. Cerepanov**

CURIOZITĂȚI

Miniblindajele

Cine și-ar fi putut închipui că astăzi, în a doua jumătate a secolului XX, există o producție bine pusă la punct de... zale ? Și totuși, dacă pătrundem în secția Nr. 3, numită și „secția mănușilor de fier", a Fabricii de bijuterii din Bronniți, aflăm cu surprindere că ea se ocupă exclusiv de confecționarea mănușilor de zale. Cui sînt destinate cele peste 10 000 de perechi pe care fabrica le produce lunar ? Celor ce practică o meserie destul de periculoasă, dar prozaică : măcelarilor.

Numai două fabrici din lume se îndeletnicesc cu confecționarea acestor „miniblindaje". A doua se află în Canada. Fiecare mănușă conține 6 000 de mici inele făcute dintr-un aliaj special. Exportate în numeroase țări, mănușile protejează pe măcelari împotriva loviturilor de satîr sau de cuțit.

Mamut în saramură

După o zi de ghinion, pescarii de pe vasul „Rjaveț" simțiră, în sfîrșit, că năvodul atîrna greu. Îl traseră la bord și descoperiră în el niște oase imense, acoperite din loc în loc cu smocuri de blană. Oasele nu semănau cu ale vreunui animal cunoscut de pescari. Le-au arătat specialiștilor și aceștia au conchis că fac parte din scheletul unui mamut. Prada a părut, însă, cu atît mai neașteptată, cu cît „Rjaveț" pescuia în apele Mării de Azov. E adevărat că pe teritoriul Donbassului, deci tot în sud, au mai fost descoperite oase de mamut, dar acesta a fost primul caz cînd în zonele calde din U.R.S.S. s-au conservat și resturi de blană.

Cum a ajuns intactă blana de mamut după cinci sau șapte milenii ? Se presupune că mamutul a fost transportat în mare de apele unui fluviu, iar apa sărată a mării l-a conservat. „Mamutul în saramură" se află acum la muzeul din orașul Jdanov.

Anotimpurile simultane

În Kirghizia există o localitate unde cele patru anotimpuri ale anului coexistă, chiar cînd calendarul indică mijlocul verii. E vorba de satul Țosor, situat pe malul sudic al lacului Issîk-Kul.

Flora specifică verii și toamnei se învecinează chiar pe teritoriul satului. În același timp, în pădurile din împrejurimi cresc ghioceii, iar munții ce străjuiesc satul sînt bîntuiți de viscole.

ÎN 30 DE SECUNDE

Cine răspunde mai repede ?

La joc participă mai multe persoane. Pentru fiecare întrebare se acordă 30 de secunde de gîndire. La primele trei puncte se cere să numiți cuvîntul care, dintr-un motiv sau altul, nu se potrivește cu celelalte și să explicați motivele nepotrivirii :

1. Palat, birou, cameră, colibă, cort, bordei.

2. Jupiter, Marte, Apolo, Neptun, Mercur.

3. Belgrad, Paris, Bonn, Luxemburg, Canberra, Berna.

Numele proprii de la punctele 4 și 5 sînt anagramate. Se cere :

4. Să descoperiți adevăratele nume ale acestor oameni de litere și totodată să-l numiți pe acela dintre ei care n-a fost poet :

Nortemvol, Menialart, Skarenov, Arcetarp, Narcef.

5. Să descoperiți în următoarele anagrame numele a patru compozitori și o cunoscută operă a unuia dintre ei :

Gerwan, Revid, Robonid, Taravati, Laver.

Verificați-vă răspunsurile în pag. 11.

Cine-i vinovatul?

(Urmare din pag. 4-a)

— Ajunge ! De ce te bagi ? I-am spus doar avocatului ca tu şi cu mama să nu veniţi la proces. Pleacă, n-ai ce căuta aici !

— Nu, aşteaptă ! — rosti judecătorul. Aşează-te în prima bancă, alături de martori.

— Pot să spun şi eu ceva ? — se auzi un glas din fundul sălii.

— Aici nu e şedinţă — i-o tăie scurt judecătorul Imediat, însă, se adresă procurorului şi avocatului : — Aveţi ceva împotrivă dacă mai ascultăm un martor ? Pe cel care cere cuvîntul.

Nu existară obiecţii.

— Amîndoi fraţii mint — rosti noul martor, un tînăr înalt, cu paltonul descheiat şi un fular cadrilat înfăşurat în jurul gîtului, în timp ce se îndrepta energic spre completul de judecată. Lucrurile nu s-au întîmplat chiar aşa. La patinoar vin mulţi copii, de aceea e interzis să foloseşti patine pentru patinaj viteză, care au, după cum se ştie, vîrful ascuţit. Dar Neceaev alerga mereu ca un nebun. Din cauza lui trei băieţi au fost răniţi destul de serios Vă daţi seama ce fel de om era ? Era de ajuns să i se spună ceva, că şi scotea cuţitul şi-l flutura prin faţa celui care îndrăznea să-l potolească Am hotărît să stăm de vorbă cu el. Eram trei. Boris Katkovski a declarat adevărul

— Care trei ? — întrebă judecătorul.

— Eu, Slava Arosov şi Nikolai Kuzovkov. Sîntem în clasa a zecea „B". Ne-am înţeles între noi şi am pornit la drum.

— Dar acuzatul ?

— Volodea nu ştia nimic. Am ajuns la patinoar, Neceaev era, bineînţeles, acolo. L-am luat de-o parte şi l-am condus spre gard. „Ascultă, Lionka, îţi spunem pentru ultima oară cu frumosul: nu-i mai schilodi pe copii. Şi, de altfel, nici n-ai ce căuta pe patinoarul elevilor". El şi-a scos cuţitul şi l-a îndreptat spre mine. Se albise la faţă de furie şi ne privea ca un turbat. Nikolai se afla în spatele lui. L-a îmbrîncit din spate, Lionka a căzut şi s-a rănit cu propriul lui cuţit. Nu ne-am dat seama pe loc ce se întîmplase, dar am văzut sînge pe gheaţă şi am fugit.

— Bine — rosti judecătorul. Asta-i cea de a treia variantă. Totuşi cine a spart becul de lîngă plop şi de ce ?

— Nu l-a spart nimeni. Nu ardea.

— Să zicem că-i aşa. De ce ai tăcut pînă acum ? Ai aşteptat, ca şi fratele acuzatului, procesul ?

— N-am aşteptat — răspunse tînărul înalt, descheiat la palton. Mi-am dat cuvîntul, înţelegeţi ?

— Cui ?

— A doua zi, cînd am venit la şcoală, băieţii vorbeau pe coridor că Neceaev fusese ucis. Murise pe gheaţă. Ne-am speriat, bineînţeles, şi am şters-o de la ore direct la Volodea, la atelier. Cum a aflat, s-a făcut alb la faţă şi a ieşit în stradă cu noi. Fiecare avea altă propunere. Dar Volodea ne-a spus că părerile noastre sînt nişte nerozii. Trebuia să tăcem şi gata. Aşa ne-am şi înţeles. La un moment dat, însă, Slavka a întrebat : dar dacă unul dintre noi are să vorbească ? Atunci am propus să jurăm.

— Şi aţi jurat ?

— Da, am jurat că o să tăcem. I-am dat hîrtia lui Volodea ca s-o păstreze. Apoi toţi băieţii care fuseseră la patinoar au început să fie chemaţi la miliţie. M-au convocat pe mine, apoi pe Slavka. Am declarat că nu ştim nimic. După aceea m-am întîlnit în faţa casei cu Volodea care mi-a spus că şi Nikolai primise citaţie şi că se hotărîse să se ducă el în locul lui. „De ce tu ? — l-am întrebat. Ce, el singur nu ştie să ajungă acolo ?" „Pentru că voi trei sînteţi nişte proşti. Ştii cum se pedepseşte o crimă săvîrşită în grup ? Nikolai n-a fost niciodată la miliţie. O să se zăpăcească şi gata. Cu mine-i altceva. Am o meserie şi sînt sănătos ca un taur. Nikolai mai bine să înveţe. Eu şi cu mama vrem ca el să se înscrie la institut. Voi trebuie să vă terminaţi şcoala". Nu mi-am dat seama bine atunci, pe loc, ce o să se întîmple. Dar cînd am aflat că Volodea fusese arestat, am început să-l visez noaptea. Ce să fac ? mă întrebam într-una Dacă anunţ miliţia, are să fie arestat fratele lui.

— De ce v-aţi dus să vă sfătuiţi cu Kuzovkov, din moment ce el nu ştia nimic ? — îl întrebă procurorul.

— La cine era să ne ducem ? Volodea e totuşi fratele lui Nikolai şi-i mai mare ca noi cu doi ani. Şi pe urmă toţi băieţii îl respectă.

— Totuşi şi el a fost în seara aceea la patinoar. L-aţi văzut ?

— Plecase înaintea noastră. Noi am venit cu puţin înainte de închidere.

— Dar Arosov unde e ? Se află şi el în sală ? — întrebă judecătorul.

— Nu e aici. Ieri am fost la el acasă şi i-am spus să vină. A început să plîngă de frică, m-a implorat să nu fac prostia asta şi a încercat să mă sperie că o să ne aresteze pe toţi. Am plecat ; la despărţire nici nu i-am dat mîna.

— Dacă lucrurile stau într-adevăr aşa cum arată acest tînăr, nici unul dintre voi nu e vinovat de moartea lui Neceaev — rosti imediat procurorul, o femeie obosită, cu păr cărunt. — S-a rănit singur cu cuţitul lui. Înţelegi, acuzat ? Dar avem nevoie de dovezi. Unde e jurămîntul ?

Capul tuns chilug al acuzatului dispăru în spatele barierei joase. După o clipă, Volodea Kuzovkov se ridică şi întinse gardianului din escortă o filă de caiet mototolită.

— Unde ai ţinut-o ? — întrebă mirat judecătorul, în timp ce despăturea hîrtia.

— În căptuşeala şepcii, tovarăşe judecător — răspunse Kuzovkov zîmbind.

Dar în privire i se citea încă îngrijorarea.

Cine răspunde mai repede

(vezi întrebările din pag. 10-a).

1. Birou. Toate celelalte sînt şi locuinţe.
2. Apolo. Nu există planetă cu acest nume.
3. Canberra. E capitala Australiei, celelalte sînt capitale de state europene.
4. Poeţi : Lermontov, Lamartine, Nekrasov, Petrarca. Scriitor : France.
5. Wagner, Verdi, Borodin, Ravel. Opera : Traviata.

COMITETUL DE STAT PENTRU CULTURĂ ŞI ARTĂ

şi

O.S.T.A.

prezintă la

Sala „Comedia" a Teatrului Naţional „I. L. Caragiale"

TEATRUL ACADEMIC GRUZIN DE STAT „ŞOTA RUSTAVELI"

Decorat cu Ordinul „Lenin"

Marţi, 10 octombrie 1967, ora 19,30
„MĂRIA SA POPORUL"
Dramă în 2 acte de R. Ebralidze şi S. Dolidze

Miercuri, 11 octombrie 1967, ora 19,30
„ÎNŢELEPCIUNEA FANTEZIEI"
Piesă în 2 acte de N. Hatiskaţi

Joi, 12 octombrie 1967, ora 19,30
„BĂTRÎNII LĂUTARI"
Elegie în două părţi de M. Eliozişvili

Vineri, 13 octombrie 1967, ora 19,30
„11 SCENE..."
Fragmente din diferite piese de: Rustaveli, Shakespeare, Kiaceli, Caragiale, Miller, Sundukian etc.

Regizor principal al teatrului :
ARCIL CIHARTISVILI
Artist al poporului al R.S.S. Gruzine
Maestru Emerit al Artei al R.S.F.S.R.

Biletele se vînd la casa O.S.T.A., Calea Victoriei 68—70, tel. 13.53.75. Abonaţii au bilete rezervate.
Spectatorii vor putea urmări traducerea (în limba română) sincronizată a pieselor prin căştile puse la dispoziţie în sală.

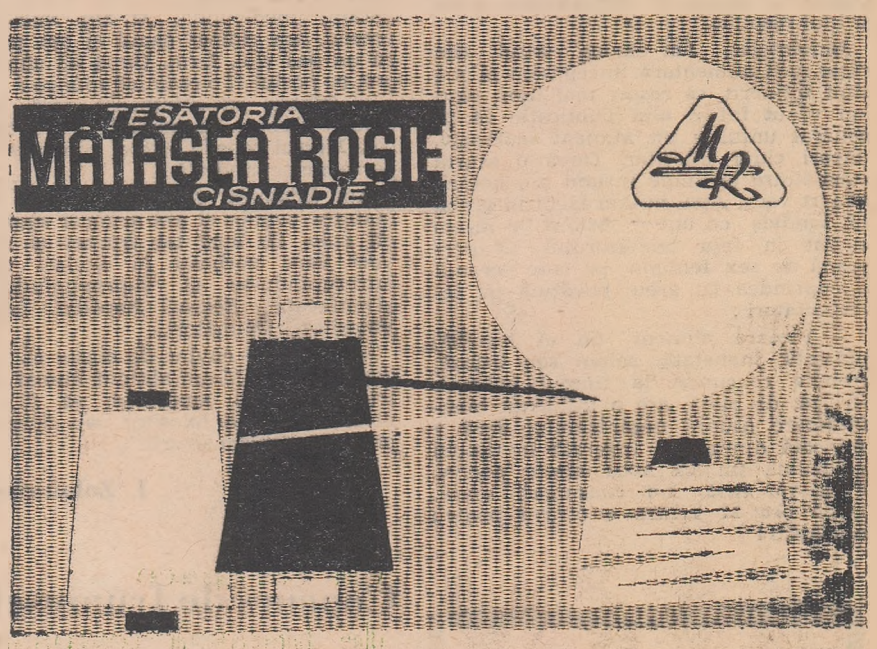

PRODUCE : ţesături din viscoză şi relon pentru căptuşeală, materiale de rochii, materiale supraelastice, ţesături de relon pentru capoate şi hanorace matlasate.

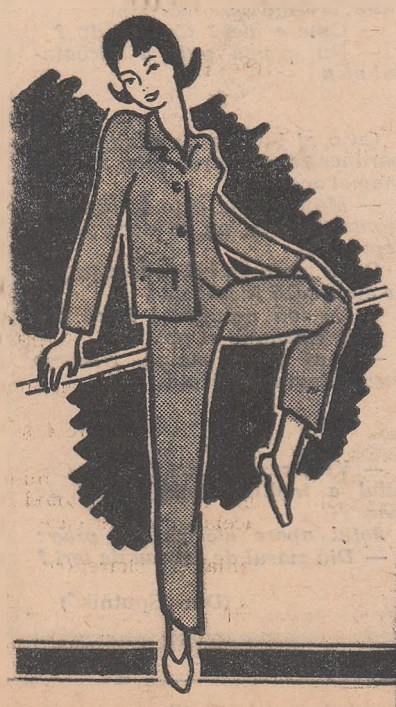

ŢESĂTURI IMPRIMATE
— DIFTINA — FINET
— BORSEC, INDIAN
— ENKA-PIJAMALE
şi ţesături vopsite în fir şi în bucată pentru cămăşi şi costume produse de

ÎNTREPRINDERILE TEXTILE GALAŢI

CONSUMAŢI PRODUSELE LACTATE
SIBIANA

De asemenea, cereţi noile produse speciale pentru sandvişuri:
• BRÎNZĂ TOPITĂ ÎN PASTE CU DIVERSE INGREDIENTE ŞI CONDIMENTE.
• BRÎNZĂ TOPITĂ CU SALAM SAU ŞUNCĂ.

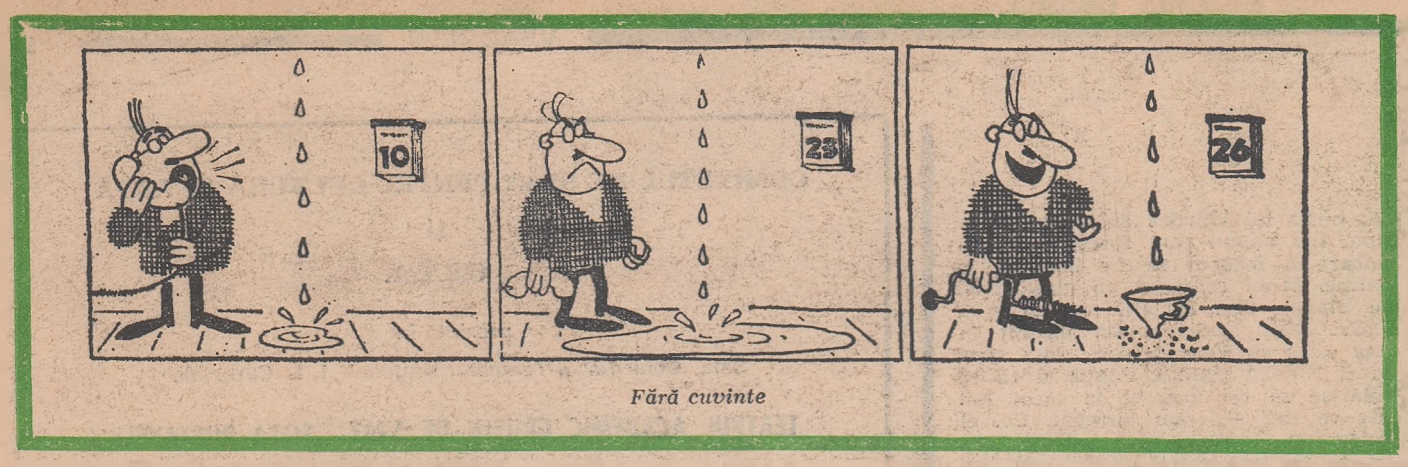

Fără cuvinte

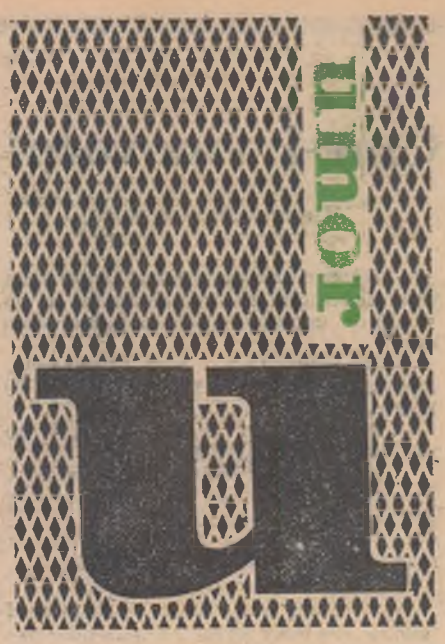

Dăunător sau...?

Ce mai tura-vura : cu vîrsta începe să ne placă viața sedentară. Iar viața sedentară înseamnă pierderea sprintenelii, îngrășare, respirație îngreuiată și chiar o oarecare tendință spre lumbago și alte boli de mare popularitate.

Ce e de făcut, tovarăși ? După părerea mea, trebuie să surprindem din timp momentul fatal, să ne luăm inima încă viguroasă în dinții încă teferi și să ne concentrăm atenția asupra presei. O revistă sau un ziar. La alegere. Nu importă care, pentru că în orice publicație cît de cît interesantă vom găsi sfaturi competente : cum să combatem obezitatea, cum să ne ferim de boli și de îmbătrînire precoce.

De aceea am început să studiez toate aceste recomandări cu multă rîvnă. Înainte de toate, am aflat dintr-o binecunoscută revistă că untul e foarte dăunător. Se scriau lucruri atît de cumplite despre acest produs alimentar, încît n-am mai vrut să-l văd în ochi. Ba am și adresat redacției respective o scrisoare în care propuneam să fie tipărite afișe cu inscripția : „Vaca e dușmanul omului !" Deocamdată n-am primit răspuns.

Bineînțeles, am exclus untul din rația mea alimentară. Începusem să mă simt întinerit, să respir mai ușor, cînd am văzut într-o altă publicație că în general untul e un aliment inofensiv, uneori chiar folositor. După o scurtă consfătuire cu mine însumi am hotărît să iert vaca. Apoi mi-am făcut în grabă un sandviș cu unt și brînză și m-am așezat în fața televizorului. O persoană de sex feminin, pe care ecranul o cuprindea cu greu, povățuia pe telespectatori :

— Fiecare aliment, fie el legumă, plăcintă, înghețată, salam sau brînză, trebuie consumat la timpul potrivit. Brînza, de pildă, are o influență binefăcătoare asupra organismului dacă e mîncată dimineața. Ingerată în timpul prînzului, nu va avea efecte nocive. Feriți-vă, însă, s-o consumați seara. După ora 21 brînza e otravă pentru organism !

Am încremenit de groază. Era ora 21.30. Bucata de brînză mi-a rămas în gît. Cum am putut fi atît de imprudent cu sănătatea mea ?

Ziarul de a doua zi dimineață m-a informat că seara trebuie să consum o hrană substanțială ; ziarul de seară își sfătuia cititorii să ia masa principală dimineața.

M-am repezit atunci la un săptămînal și am aflat că cel mai bine e să mănînci în picioare. În aceeași clipă am simțit nevoia să mă așez. Totul se învîrtea în jurul meu. Am hotărît să renunț complet la mîncare pentru o perioadă de timp, cu atît mai mult cu cît citisem undeva că foamea vindecă unele boli. Pe loc mi-am amintit, însă, că altundeva citisem că foamea e foarte dăunătoare.

Dumnezeule mare, de ce m-ai făcut atît de cult ?

Simțeam nevoia să mă deconectez, să iau puțin aer. Am ieșit pe stradă, cu tranzistorul sub braț. „Umblați repede, cu capul sus și umerii drepți !" — am auzit vocea crainicului. Se transmitea „Sfatul medicului". Mi-am îndreptat umerii, am ridicat capul și am pornit cu un pas vioi, ferm. După un sfert de oră, pe postul II o crainică spunea :

— Pentru ca plimbarea să-și facă efectul trebuie să umblați încet, tacticos. Mersul repede e total contraindicat persoanelor în vîrstă.

Am înlemnit. Apoi am văzut roșu înaintea ochilor și am aruncat aparatul cît colo. Se auzi un trosnet și două voci care vorbeau în același timp, întrerupîndu-se și suprapunîndu-se : „Dimineața... Seara... Repede... Încet... Folositor... Dăunător...

Vă spun pe cuvînt de cinste că mi-a venit să urlu. M-am abținut numai pentru că nu-mi aminteam să fi citit nicăieri dacă e folositor sau dăunător pentru organism să urli.

I. Zolotariov

Sub clar de lună

Desene de **F. Samukas**

Concurs de frumusețe

Cînd întreprinderea noastră a fost înștiințată că trebuie să organizeze această nouă acțiune de masă, am fost convocați urgent în ședință extraordinară.

— Știți, desigur, începu Baluș kin, că fetele noastre sînt printre cele mai frumoase din lume. În legătură cu aceasta s-a adoptat hotărîrea de a se organiza un concurs de frumusețe. Potrivit regulamentului, cîștigătoarea va primi titlul de regina frumuseții din industria de prelucrare a pietrelor semiprețioase. Vă rog să faceți propuneri pentru candidatele din prima etapă.

Se ridică merceologul Serghei Izosimovici, unul din cei mai bătrîni salariați și mai tineri membri ai comitetului sindical. Cu naivitatea caracteristică acestei ultime trăsături, el o propuse din toată inima pe Ninocika Titova.

— Știți, e o adevărată frumusețe, o caracterizează el entuziasmat, are un chip, ca să zic așa, de camee și un profil...

Dar fu întrerupt de tovarășa Pusteakovskaia, de la sectorul de producție :

— Titova ? Chip de camee ? Dar chipul ei social-cultural îl cunoști ? Și profilul ei obștesco-moral ?

— În cazul ăsta poate e mai potrivită Șura Kiseliova ? Seamănă perfect cu Nefertiti, continuă timid același merceolog.

De data asta nu rezistară nervii tovarășei Kizîlkina, care ținea în mîinile ei voinice întreaga activitate a asigurărilor sociale :

— Șura Kiseliova a dumitale — iartă-mă, nu vreau să pronunț cuvîntul cu care ai caracterizat-o — nu-și ridică nivelul și se mulțumește cu satisfacții mărunte. În loc să se culturalizeze, preferă să se coafeze.

Merceologului i se retrase cuvîntul. Toți se uitară la el cu reproș : „Om însurat, cu copii !" li se citea în priviri.

Tovarășa Pusteakovskaia ceru cuvîntul :

— Socot că nu greșim dacă o alegem pe Klavdia Vasilievna Kizîlkina, o tovarășă iubită și respectată de toți, o conștiincioasă responsabilă culturală.

— Just ! o susținu Baluș kin în persoană. Îți acordăm încredere, tovarășe Kizîlkina, ca om care procuri bilete la toate spectacolele de valoare, ca bună mamă și mătușă, în ultimă instanță — ca femeie.

Dar tovarășa Kizîlkina se împotrivi :

— Și dacă o să fiu aleasă regina frumuseții și o să mă trimită în schimb de experiență pe la întreprinderi cu profil înrudit, ba și la consfătuirile organizate pe subramură ? Nu sînt de acord !

Dezbaterile continuară.

Trecuse de miezul nopții cînd pe ușă își vîrî capul portăreasa Miheevna, una din veteranele fabricii. Toți răsuflară ușurați. Hotărîrea fu luată pe loc.

— O trimitem pe Miheevna, conchise Baluș kin. O tovarășă vigilentă, disciplinată, cu un trecut ireproșabil. Cine e împotrivă ?... Se alege în unanimitate.

Miheevna nu avu obiecții. Poate pentru că de la o vreme devenise cam tare de-o ureche.

R. Nemcikova

Omleta înghițitorului de foc

Plicul

Eram într-o dispoziție excelentă și m-am așezat să scriu cîteva rînduri unui prieten. Apoi am vîrît scrisoarea în plic, am umezit cu limba dunga de clei și am apăsat bine cu palma. Dar în clipa în care mi-am ridicat mîna plicul s-a dezlipit.

— Băieți, împrumutați-mi un plic, i-am rugat pe vecinii mei de cameră, aflați și ei în deplasare.

Pe masa mea apărură patru plicuri nou-nouțe.

Cu al doilea plic am dat dovadă de mai multă prudență. Întîi am studiat vizual fîșia îngustă de clei cafeniu, apoi mi-am plimbat limba de cîteva ori de-a lungul ei și abia după aceea am apăsat zdravăn plicul de masă. Dar n-am reușit să-l lipesc.

„Trebuie să schimb metoda", mi-am zis.

Pentru al treilea plic am adoptat un procedeu nou. L-am umezit foarte ușor, apoi m-am prăvălit cu pieptul peste palma sub care se afla plicul. Rezultatul a întrecut așteptările. Plicul s-a menținut lipit răstimp de douăsprezece secunde. Eram pe drumul cel bun. Îmi rămîneau încă două încercări.

De al patrulea plic m-am apucat după ce-am fumat în tihnă o țigară. Am chibzuit vreme îndelungată asupra succesiunii operațiilor și, clipind complice la adresa vecinilor mei, am scos limba.

Mai departe evenimentele s-au desfășurat după un plan dinainte stabilit. O mișcare rapidă de umezire, un gest rapid de presare cu degetul arătător și — ura ! — plicul s-a lipit.

— Ura ! am exclamat, dar m-am oprit îndată : colțul plicului se ridica încet...

Atunci săriră ca arși și vecinii mei de cameră, transformîndu-se subit din spectatori modești, inofensivi, în niște rugbiști dezlănțuiți : înșfăcară al cincilea și ultimul plic, mi-l vîrîră în gură apoi se aruncară deasupra lui pe masă. M-am încadrat și eu în acțiune. De data asta e mai mult ca sigur că am fi reușit să-l lipim, dacă piciorul mesei ar fi rezistat încă o secundă. Dar n-a rezistat și am venit cu toții grămadă.

Ne-am ridicat suflînd din greu și privind cu ură plicul dezlipit.

— Asta-i masă ? Halal mobilă produce industria noastră ! rupse tăcerea unul din noi, mîngîindu-și genunchiul lovit.

— Bună de aruncat la gunoi ! adăugă un altul.

— Just ! am exclamat de data asta în cor.

După care am compus o reclamație colectivă către forurile conducătoare ale industriei de mobilă.

V. Ivașkov

Conjugale

Soția despre soț :

— E atît de încăpățînat ! Nici n-ai idee ce greu e să-l faci să admită că n-are dreptate cînd are.

★

Într-un cimitir, o femeie plînge în hohote lîngă un mormînt, repetînd într-una :

— De ce te-ai dus ? De ce te-ai dus ?

O trecătoare se apropie de ea și o întreabă, plină de compătimire, arătînd spre mormînt :

— Cine e aici ? Copilul dv. ?

— Nu, prima soție a bărbatului meu

★

Cu o zi înainte de căsătorie, el poruncește viitoarei sale soții și mamei acesteia :

— Masa să fie gata la ora opt. Invitaților mei nu le place să aștepte.

După plecarea lui, soacra în spe se adresează fiicei sale :

— Ce ton nesuferit ! Dacă așa o să-ți comande și ție...

— N-ai grijă, mamă. Asta a fost ultima lui dorință.

★

— Vino repede, strigă soția. Copilul a înghițit două pagini de ziar.

Soțul apare alarmat în prag :

— Din ziarul de azi sau de ieri ?

(Din „Sputnik")

40 460 REDACȚIA : București, Piața „Scînteii", Tel. 17 60 10 Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.
Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii